

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, május 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Csata után.
Döntés a vashid ügyében.
Győzelemről győzelemre.
Az aradi tornanőnap.
A bádigosok sztrájkja.
A sztrájkbizottság szabadlábán.
Jóka Mór állapota.
Két jegyzőválasztás.
Szerencsétlenség egy iparvasuton.
A szoborkoszorúzó katonák.
Tárcsa: Mécs a kőszobornál. Irta: Kazár Emil.
Csarnok: Háztűznézés. Irta: Szántó Kálmán.

Csata után.

Arad, május 4.

Négy órás, izgalmakkal teli közgyűlés után a vashid ügyének a harcai elültek. Ot-hat év óta nem volt arra eset, hogy valamely közgyűlés, a melyre csak egy tárgyat tűztek ki, ily hosszú ideig tartson. Ez mindenestre örvendetes jele annak, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok mennyire átérzik ez ügy fontosságát s Arad egész jövőjére kiható erejét. Abban a négy órás vitában, a mely a viharoktól erősen elszokott közgyűlési teremben lefolyt, alig volt ennek a régi, régikérdésnek oldala, a melyet meg nem vitattak, meg nem világítottak volna. Méltó volt ez a fontos gazdasági problémához. Nem csupán a szavazatok állottak csatába, hanem a komoly érvek és gondolatok is. És talán az a nagy alaposság, a melylyel a hidügyet ma, remélhetőleg utoljára megvitatták, egy reményre ad jogot: hogy a

hid-ügy vitáit rövidesen események követik. Cölöpütések, kalapácsok zaja: a hidat építeni fogják. Mindenki, a ki a vitában részt vett, ennek tudatában volt. Olyan ügyért, a melynek megvalósítása a messze jövő ködében van, bizonyára négy óra hosszat tartó tusára nem lett volna kedve senkinek. Minden azt a hatást keltette: többé a vashidról szóvitázni nem lesz alkalom.

A mai közgyűlés, fárasztó, kemény disputák után szótöbbséggel az Eötvös-utcát jelölte meg a második hid helyéül. Körülbelül ez volt az egyedüli vitás pontja az egész hidügynek. Harminchárom hosszú esztendő óta, hála Istennek, megérett ez az ügy, kifejlődött annyira, hogy csupán ennek a részletkérdésnek megoldása volt hátra. Most már ez is megtörtént. A tervezések, elhatározások munkája be van tetőzve.

Vaskos köteteket tenne ki, ha valakinek kedve lenne ennek az ügynek minden fázisát könyvbe foglalni. A mikor egy csoport aradi kereskedő, meg iparos lelkében, mint jámbor óhajlás, terv merült föl és öltött testet, hogy jó volna, ha Ujaraddal egyenes összeköttetésbe jutnánk. Hogy az óta hány helyszíni szemlét tartottak, hány fölirat ment a miniszterekhez, hány leirat jött arra, hány tanácskozást, nagygyűlést, ankétet és bizalmas értekezletet tartottak, hány ígéretnek volt az központja, hány-szor tért vissza a város közgyűlési termébe, mint élő emlékeztetője a város nagy kötelességének: statisztikának bizony ér-

dekes is lenne. Hanem egyéb jelentősége alig van. De valami mégis. Sok hiábavaló, meddő dolog történt e harminchárom esztendő során. Gyakran váltották fel egymást oly irányok, amelyek közül az egyik a másiknak munkáját körülbelül értéktelenné tette. De az ügy minden fázisának volt tanulsága, s e tanulságok érvényesültek a hidügy előrehaladásában.

A mi már most következhetik: csak az ügy megvalósítása. Az építés. Oly hosszú várakozás után, a mikor végre az építésnek semmi akadályja nincsen, kell, hogy ez gyors tempóban kövesse a határozatot. Egy városnak hanyatlani kezdő forgalma, fontosságából veszíteni kezdő kereskedelmi piaca teszi ezt sürgőssé. Nincs eltérés abban, hogy mily nagy gazdasági előnyök lesz az Aradra hozandó. Azok elérésével nem szabad késni. Ne legyen semmi, a mi ez ügy haladásának útját szegje, elposványodását okozza. Nemcsak azért a dicsőségért, hogy a városnak most kormányzó testülete juttatta dülőre az elődök óhaját, terveit, építette meg a jövő nemzedék biztos haladásának pilléreit, mert ez csak hiuság kérdése. Hanem a felelősség tudatában, a mely reánk hárul. Minden nap, a melyet mulasztunk, kárt jelent. Kárt nekünk, kárt a jövőnek.

Hosszu harcok után, viharfelhők oszlásával, minden párton levőt ez a szempont kell, hogy vezessen.

Mécs a kőszobornál.

Irta: Kazár Emil.

A magános klastrom legfiatalabb barátja Nobert. Még csak a tavasz óta vette föl a kármzsát. Nagyon szegény fiú, jámbor csalódból. Erős és izmos lévén, anyjától mindig jobb ebédet kért. A szelid asszony ájtatos meggyőződéssel azt mondta neki: „Legjobb lesz, ha a szomszéd klastromba megy, ott megszokod a böjtöt.“ A fiú így lett barát, és elnevezték Norbertnek.

Az imádság mellett még az a dolga is volt, hogy a topolyfák közt a makula nélküli szent anya kőszobrára vigyázzon, párkányát virággal ellássa, és a vörös üvegű lámpását meggyújtja. Éjjel is kiki lássa, hol fohászkozhatik. Norbert a virágot a klastrom kertjéből vagy a rétről szedte. A mécseshez pedig megvolt az olajos üvege.

Szeretettel ápolta az elhanyagolt kert községes rózsabokrait, a bazsalékomot, a nenyljohozzámot, a violát, szagos istenfát és boldogasszonyt. Ezekből telet ki a zsende áldozat a kőszobornak.

Amint kertészkedett, virágot szedett és egy kissé unatkozott a fiatal fráter, meg-megállt a kertben, körüljárattatta szemét a kőfalon túl is, ahol másvilág volt, és ahová városi nyaraló lakók is bevették magokat, zongorával, énekszö-

vat, nevetgélessel. Az erdők szelén, a mezők mesgyéjén piros napernyők, világos lenge ruhák tűntek föl. A klastrom kerítése tövében is alkonyatkor vidám kacagás hangzott és profán énekek férfi és női hangokban.

Norbertnek volt fogalma a világ hiuságáról, sőt gonoszágáról is, mint amely ellen küzdeni kell és hivat is lelkesíteni ellene. Délutánonként a kertből nézte a városi jövevény népséget, mely vetés közt, faárnnyokban vihogott, kurjongatott, s az esti harangszóra is érzéketlenül viselte magát. A fiatal fráter innen nézte a világot és sokszor elmerült szemléletébe.

Olyan meleg és nyomasztó volt ez a délután, hogy még a mezők illatát is kiaszalta. Csak az alkony hozott egy kis hűvösséget a dombokat borító erdőből. Norbert is jobban érezte magát és vagy félóraig körül jártatta szemét a számára kínáló világban, melyen tu romlottságot és fertőt sejtett.

A klastrom macskái előjöttek a lomha zugból és verebekre lestek. Arra távolabb, a domboldalon a kis fehér házak zöld zsáluit a nyaralók kitérték, epedve várván az enyhülő levegőt. Szinte úgy tetszett, mintha most éledt volna minden és mindenki. Az emberek ingujjasan jöttek ki a szabad levegőre és a levegőbe nyujtozkodtak. A pávák éktelenül lármáztak és ragyogó farkokkal söpörték le a háztetőket. Gazduraimék siettek a sarlóval és kaszával, hogy

muhart és csalamadet vágjanak. A galambok mind főlészáltak a magasba, és örvényeltek sokáig a magok tanyája fölött, mintha az alant levőket akarták volna gyönyörködtetni szárnyok villogásában, amint a rátűző nap fényében úgy ragyogtak, mint a rakéta. A fecskék cikázva szeltek keresztül-kasul a levegőt, meg ott csapdosak a házak falánál és a mező felett. A mező pedig el kezdett zsongani, halkán, de harmóniában, mint örökké való zsolozsma, melynek hurja soha le nem hangolódik és hangja soha el nem reked, dallama ki nem fogy, mindig megújul. A madárriasztó kereplők is kattogtak monoton száraz hangjukon. A nyaralók pedig zongorázni kezdtek és kisasszonyok skálát énekeltek.

Norbert vágyott kimenni mielőbb a topolyfák alá, a kőszoborhoz. A kertben csak kevés virágot tépett. Majd a mezőn!

Odakünn a szabadban levette kalapját és a friss levegőnek engedte át lenyirt fejét. Belsejét bebalzsamozta a sok illat, mely bizsergve vette magát a levegőbe, édesen terült szét, mint a megkivánt világosság vagy drága és kedves látogatatlanság, az áhitat mámoros jelenléte. Norbert a tempom tömjénéhez hasonlította, de különbnek, misztikusabbnak tartotta, noha misztikus a tömjén is. Ő szokta rászórní a füstölő serpenyőjében levő parázsra. Csak egy kicsit szór rá, és azonnal megtelik kék párázattal, illatos füsttel az egész szentegyház, kö-

Döntés a vashid ügyében.

(A város rendkívüli közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Aradváros törvényhatósága ma délután rendkívüli közgyűlésben foglalkozott az Ujaradra és a várba vezető vashidak kérdésével és ezt a nagyfotosságu ügyet végre véglegesen megoldotta. A rendkívüli közgyűlés igen látogatott volt, s a hangulat néha-néha izzóvá vált, amit nem lehet csodálni akkor, mikor egy évtizedek óta huzódó és évszázadokra kiható ügyről van szó. A közgyűlés meglehetősen sokáig tartott, teljes négy órán keresztül beszéltek a különböző álláspontok képviselői, míg végre is nyolc óra körül szavazással fejezték be a közgyűlést. A szavazásnak az az eredménye, hogy a többség elhatározta mindkét hid felépítését, az egyiket az óvár-térre, Ujarad főutcájának tengelyébe, a másikat pedig az Eötvös-utca tengelyébe.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósítás számol be:

Urbán Iván főispán a közgyűlést megnyitva, indokolja a rendkívüli közgyűlés összehívását. A tárgy fontossága annak alapos megvitatását igényli, s ez egy rendes közgyűlés keretében alig lehetett volna lehetséges.

(Az előadó.)

Lócs Rezső pénzügyi tanácsos hosszabb, majd félórát tartó beszéddel ismertette a hid-ügyet s az abban legutóbb történt fordulatokat. Ismertette a pénzügyminiszter leiratát, a mely szerint a városnak hajlandó a rév- és hidvám-szedési jogot átengedni, azon kötelezettség ellenében, hogy a város két állandó vasszerkezetű hidat épít, még pedig egyet Uj-Arad fő-utcájának tengelyébe, egyet pedig vagy Eötvös utca, vagy a Városház-utca végére. A katonai kormány, ha a hid az Eötvös utca végére kerül, hajlandó annak, a vár felől levő hidfeljáróját megépíttetni. Kikötötte a kormány, hogy a hid jövedelmének emelkedésével a vámtételeket leszállíthassa, míg a város a jövedelem csökkenésével a tételek fölemelését kérheti. Majd előadta Lócs tanácsos az ezután tett intézkedéseket, egész a két hid tervének és költségvetésének elkészítéséig, amelyeket a kereskedelmi miniszter jóváhagyott. Ezek szerint az Ujarad fő-utca-

jába eső hid 1 millió 224 ezer koronába, az Eötvös-utcai hid 377.000 koronába kerül, ha a második hid a városháza mellé kerül, az 120.000 koronával drágább. A két hid 1 millió 6—700.000 koronába fog körülbelül kerülni, a melynek törlesztésére a várható jövedelem előreláthatólag fedezetet fog adni. A főhidnak a Hajó-utcával szemben való építése nem vétetett kombinációba, mert ez már régebben elvetett s a pénzügyminiszter is leiratában határozottan Ujarad főutcájának tengelyébe eső hidról beszél. Majd a hármass bizottság ismeretes határozatát, illetve javaslatát olvasta föl nagy zaj között. A hármass bizottság (a pénzügyi, közlekedésügyi és városfejlesztési) azt javasolja, hogy egyelőre csak az Ujarad fő-utca-jára vezető vashidat építsék ki, a várral való közlekedésre tartsák meg a jelenlegi fahidat.

Azután a folyammérnöki hivatal véleményére cért át.

— Olvastuk! — kiáltották a türelmetlen városatyák. A tanácsnok tehát vázlatosan ismertette ezt a szakvéleményt, a melyet mai lapunkban közlünk. Végül fölemlítette, hogy Tolnai János dr. és társai az Eötvös-utcai hid, Feichthaler Márton és társai a hajó-utcai hid mellett intézett kérvényt a városhoz. Ezután tért át a tanács javaslatára.

— Halljuk! — zugott fel a közgyűlési teremben.

(A tanács javaslata.)

A tanács azt javasolja: mondja ki a közgyűlés, hogy Arad sz. kir. város elvileg elhatározza, miszerint a pénzügyminiszter által feltétlenül kikötött kötelezettségek mellett a rév- és hidvám-szedési jogot folyó évi június 1-étől átveszi; a Maros folyón két állandó, vas-szerkezetű hidat épít, és pedig: az egyiket Ujarad fő-utca-jának tengelyébe, a másikat várba, az Eötvös-utca végére.

Ujra fölcsapott a zaj, a mikor a referens idáig ért. Az Eötvös-utca pártiak éljeneztek, a többien elállt kiáltottak, néhány pad veregetése is hallatszott.

Lócs végre befejezte előadását, hogy amellett a tanács a hármass bizottság ismeretes kikötéseit magáévá teszi, azzal a módosítással, hogy a katonai kincstár ne csak a hidnak a vár felől való feljáróját, de a vár területére vezető utakat is kiépítse.

Steiner Jakab állott fel szólásra, de a főispán csöngetett.

— Halljuk a főispánt!

A főispán annyit tett hozzá, hogy az előadás révén most már mindenkinek szeme előtt lehet az egész ügy. Majd így szólt:

— Edvi Illés László ur jelentkezett elsőnek szólásra.

(Az Eötvös-utcai párt.)

Edvi-Ilés László: Kevesen vannak a teremben, fájdalom, az élők között se, akik részt vettek szokban a tanácskozásokban, amidőn — harminchárom év előtt — fölmerült az eszme, hogy Aradváros és Ujarad között állandó összeköttetést, vashidat létesítsenek. Harminchárom éven át az eszme minden akadály dacára újra meg újra életre kelt, s ez bizonyította, hogy az nem volt efemer gondolat. Most nyugodtan foghatnak az eszme megvalósításához. Az öregek tapasztalata ugyanaz, ami a fiatalok akarata, s mindkettő egyformán sürgeti a hidkérdés dülőre juttatását. Egy város kereskedelme, para és forgalma aként alakul, amilyen közlekedést teremt. Arad város azért nem válhatott eddig igazi forgalmi központtá, bár geográfiai központ, mert nem volt közlekedése. Az elődök által ránk ruházott feladat a vashid megvalósítása, s ezt örömmel segíti elő, amikor hozzájárul a tanács javaslatához. Ezzel csak azt teljesítik, amit az 1902. évi májusi közgyűlés határozott. Eddig a hadügyi kincstár volt akadály a kérdésnek, amely a vár részére hidat követelt. Így lett az egy hid kérdéséből két hidkérdés. A kormány átadja a rév átkelési és hidvám-szedési jogot, s a város magára vállalja a kormány kötelezettségeit a hidépítésre nézve, ami által a város tisztességes üzletet köt a kormányval. Nem azt mondja ezzel, hogy a városnak haszna lesz az építésből. De egy város gazdálkodásában nem mindig az a helyes politika, amely a közvetlen hasznot és a pótdót nézi. Nem az a baj, hogy hatvanhárom vagy több százalék-e a pótdó; mert egy jó város elbírja, míg egy szegény városnak huszonöt százalék is sok. Oda kell tehát hatni, hogy a polgárok megtalálják a módot, amelylyel a polgárok anyagi helyzetét előmozdítják.

Hozzájárul a tanács javaslatához. A hármass bizottság javaslatához a következő megjegyzései vannak.

Az első kérdés: hogy a két hid együttesen építtessék meg, vagy azok közül csak az egyik. Mi, a város szerződésre lépünk az állammal, oly módon, hogy kapunk egy jogot, a mely az államot a hadi kincstárral szemben terhelte. Addig nem kapjuk meg a jogokat, a

dős homály lepi el a faragott és festett képeket; mindenképpen violaszínű homályba merülnek.

Az oltári tömjén illata és a természet virágainak illata — ah Norbert fráter megilletődött hangulatban folytatta útját a réten, mezőn a topolykák felé. Le lehajlik, tépdési a mező virágokat, összefogja bokrába. Száz meg száz szöcskét riaszt föl, amint lehajlik.

Egyszerre fölkapja a fejét és mint a szimatoló vizslának, orrcimpái kezdenek mozogni.

— Milyen illat ez?

Erősebb a mező illatánál, ittastóbb is. Leülpedett itt a keskeny ösvényen, hozzá vette magát a fű és a bokor száraihoz. Nem képes szétolvadni, mint a virág, fű, a széna ihelelete, hanem kísért, bolyong, s úgy várja fölshívását, vagy elonyesztét. Nem akar megválni a földtől, hanem hozzá tapad, és lomha a levegővel megosztani az elillanó utat.

A klastrom templomában, ha a nyaraló asszonyok és lányok jelennek meg — ugyanez az illat marad. A parfüm.

Norbert illatos kakukkfűvet szed. De ez sem bírja elnyomni azt a másik, buja illatot.

— Nyaralók járnak itt, — mondja magában Norbert fráter.

Hall is nem messzire vidám, csengő hangokat, meg egy kis rövid dalt. A keskeny ösvényen megáll, hogy időt engedjen annak, a mi előtte történik, hadd baladjon el az ő ut-

jából. Egy kissé oldalt bemegy több virágot szedni, nyirkos, zombékos helyre. Ott még szebbek és színesebbek a virágok. A parfümöt ott is érzi s a csengő, átható hangokat tisztán hallja.

Amott a vasut töltés fölött látja a vonat füstgomolyát. Amikor a vonat itt jár, az az ő ideje is, hogy a szoborhoz eljusson, a virágokat letegye, a mécsset meggyujtsa. Kötelesség, tehát menni kell.

Nem tudva, mennyi időt vesztegelt, izgatottan folytatja útját. Az illat ismét erősebb, a csicseregő beszédhez közelebb jut. A fecségés, nevetés, felkiáltás mindent elfojt a mező kedves, lágy zsongásából — uralja betolakodón ezt a völgyet. A völgy szerteviszi, a domb visszhangozza. A madarak hiába csiripelnek és énekelnek. A vasuti mozdony is csak egy pillanatra hasítja közbe éles hangját.

A keskeny uton előtte a világos ruhás alakok alig hogy mennek. Minden fűszál és bokor megállítja őket. Nem tálnak soha egyebet, mint amin pajkoskodni és nevetni kell. Nem haladnak, hanem megszállják az utat, mint a meleg sugarak, a harmat, mint a tömjénfüst. A mező kesernyés és napról-napra megújuló illatát ezek az asszonyok és lányok elpusztították, mintha ami itt él és uralkodik, visszahúzódott volna előlük.

Norbert vár, hátramaradva. A parfümöt rá-

viszi a szél. Az erdő mögött lemerülő nap szemébe szórja fényét, s a gőzmozdony füstje egészen rózsaszínűvé vált, és az előtte haladó, játékos alakok mind piros, misztikus fényben lebegnek, mint egy szokatlan világ víziói. Az árnyékok hosszúra nyulnak, hatalmasak lesznek, szürkés kékek, és ködképek nevetséges óriás formában elérnek Norbert lábáig. Rá ok kellene taposnia, ha folytatná útját. De ezt nem teszi. Vár. Hanem sietnie kellene, hogy pontos időre visszatérhessen a zár-dába.

Elszántan szoritja össze a nagy virágbokrotát és siet a maga célja felé.

A hölgyek meghallják, hogy valaki nyomukban jár. Megállnak, félre huzódnak az utból. Norbert leszegzi fejét s megy odább.

— Mennyi szép virág.

Egy férfi hang jó estét kíván. Norbert pi-
rulva áll meg.

— Hisz itt még rózsák is vannak.

A nagy bokrotát két kézzel osztja szét, minden szálat. Csak mikor a szoborhoz ér, veszi észre, hogy nincs virágja. Egy nagy zöld galyat tör le, azt teszi a szobor parkányára. Az olajos üvegből tele tölti a mécsset és meggyujtja. Azután térden állva elvégzi szokásos imádságát. A klastrom harangja szól keresztül a levegőn és az ő fiatal lelkén.

mig ezen kötelezettséget el nem vállaljuk. Az ugynevezett fekete-híd az *utolsó tíz évben négy-szer lett tatarozva*. Kétszer egy *Ince Béla* nevű nagyváradi vállalkozó, egyszer a *Fodor és Reisinger* cég, és egyszer *Böhm Géza* tatarozta. Került pedig ez a négyeszeri javítás *138,000 koronába*, hozzátevé, hogy a tárgyalások bizonytalanságára való tekintettel, az állam addig kívánta megerősíttetni a hidat, a míg a vashíd tárgyalásai dűlőre jutnak. Sajnálja, hogy az államépítészeti hivatal, a mely a hid javításainak munkálatait ellenőrizte, nem kérdezték meg; az megmondhatta volna, hogy meddig tartható fenn ez a hid. Hangsúlyozza a város felelősségét egy *beállható katasztrófa* esetére. Majd a folyamómérnöki hivatal véleményére tér át. Csodálja, hogy egy helyszíni tárgyalás után, a melyen jelen volt egy miniszteri tanácsos, a kereskedelmi és pénzügyminiszterium főmérnöke, *Boros Bení*, az arad-csanádi vasutak vezérigazgatója, *Szántay Lajos*, az akkori folyamómérnök, egy hadmérnökari alezredes, a kik megegyeztek abban, hogy a vashíd *Ujarad* tengelyébe kerüljön, az aradi folyamómérnökség azt ajánlja, hogy a hid a *Hajó-utca* végére kerüljön. Különböztetett a véleményt annál kevésbé veheti komolyan, mert a *Maros* szabályozásának küszöbön álló megvalósításáról beszél, a hármas bizottságban pedig a polgármester reprodukálta *Kvassay* miniszteri tanácsos kijelentését, a melyszerint a *Maros* szabályozása bizonytalan időre levétetett a napirendről. Végül a hármas-bizottság által megállapított tizenkét pontról beszél. Helytelennek tartja, hogy olyankor, a mikor a kormány belemegy abba, a mit kérünk, mi újabb föltételekkel lépünk elő, a melyekről előre tudhatjuk, hogy a kormány abba belemenni nem fog. Méltánytalan kívánság az óvár-tér ármentesítésének költségeit az államtól kérni, mikor annak haszna Arad városára hárul. A mi *Ujaradnak* Aradhoz való kapcsolását illeti, az helyes óhaj, s a hid fölépítése azt magával is fogja hozni; de azt föltételül kikötni nem lehet.

A tanács javaslatát azzal a módosítással fogadja el, hogy abból az *elvi* szó kihagyassék. Nem arra van szükség, hogy jó határozatokat hozzunk, hanem, hogy csak a hid mielőbb felépüljön.

Helyeslés és taps hangzik fel a beszéd végén. A főispán személyes kérdésben szólalt fel, s fölemlítette, hogy *Kvassay* miniszteri tanácsos levelet írt hozzá, közölve, hogy a közte és a polgármester között folytatott beszélgetésben félreértés történt és hogy a *Maros* folyónak a vár területénél való szabályozása igenis tervbe van véve. Erre *Edvi-Ilés László* erre vonatkozó megjegyzését tárgyalannak kérte tekinteni.

(Egy jog megszerzése.)

Stauber József pártolja a tanács javaslatát, s bejelenti, miszerint egy indítványt fog benyújtani, mely szerves összefüggésben áll a szőnyegen fekvő kérdéssel. Az állam átengedte a rév és vámjogot ama kikötéssel, hogy a város ennek ellenében két vashidat tartozik építeni. Kijelentette azonban az állam, hogy a hidak csak közvetve hozhatnak hasznot a városnak, azokon a városnak *nyernie nem szabad*. Szólónak, mint Arad város polgárának, van ezzel szemben egy másik, egy ép olyan határozott álláspontja: és ez az, hogy a városnak a hidakon *veszítés nem szabad*. Aradon most egy furcsa irányzat kap lábra: a hasznot hajtó vállalatokat, amilyen a közvilágítás, vízvezeték, közúti vasut, ezeket mindenár n megakarják hagyni a vállalatok karmal között; — azokat a vállalatokat pedig, melyek nagy kockázattal járnak, melyeken nyerni nem lehet, nem szabad, azokat saját kezelésébe készülni átvenni a város.

Amikor a tűzériaktanya ügye felmerült, szóló vetette fel az eszmét, hogy talán lehetne vállalkozót találni, aki a laktanyabérek ellenében fölépíti a kaszárnyát, s így megszabadul a város azoktól a kalamitásoktól, amiket a vármegye szenved végig a közös huszárlaktanyával. Ezt a mintát óhajtaná követni a hidépítkezésnél is. A városnak van másfél millió korona értékű regále kötvénye, vagyonunk utolsó roncsait ilyen holt vállalkozásb beleölni nem szívesen engedné.

A város tanácsa egy kisdéd megfigyelő osztályt létesített nemrég a jelenlegi fahidon, mely az ottani forgalomról statisztikát állított össze. E megfigyelő osztály kisütötte, hogy évente *harmadfél millió* ember fordul meg a fahidon. Ezzel szemben kimutatja szóló, miszerint a budapesti Margithidon az elmúlt 1903. évt en csak *négy millió* ember fordult meg, amiből az tűnik ki, hogy a megfigyelők hiányos megfigyeléseket tettek. Már pedig, ha itt hiba van, akkor ezt kevesesen fizeti majd meg a város. Egy vállalkozónak szabad kockázott vállalkozásokba belemennie, de egy városnak nem. Azonfelül a vállalkozók olcsón építenek, a városok pedig drágán szoktak építkezni.

Súlyt helyez rá szóló, hogy a kérdés a mai közgyűlésen tárgyalassék, mert június 1 én nyilatkozni kell a városnak a kormányval szemben, s e nyilatkozat alkalmával meg kell szerezni a jogot arra, hogy később, ha kedvünk lesz rá, ha a város érdekében előnyösnek látnók, vállalkozóra is átruházassuk a vámjogot, aki ennek ellenében nekünk a hidakat felépítené. Benyújtja a következő indítványt:

Utassítsa a város közgyűlése a tanácsot, hogy ez utóbbi szerezze meg az államtól a jogot arra, miszerint a hidak építkezését *vállalkozó által is* elvégeztetheti, amire az építési költségek ellenében, megegyezés szerinti időre a vámszedés jogát átruházhatja. Utasítatik azonban a tanács már most, hogy a vállalkozó által megejtendő építkezésnél az aradi iparosok előjogát biztosítja.

(A tanács szónoka.)

Varjassy Lajos helyettes polgármester állott ezután szólásra és védeni igyekezett a tanács javaslatát. A dolog azon részén kezd, amivel előtte *Stauber* végezte — és lelke teljes meggyőződéssel ajánlhatja, hogy a hidakat a város vállalkozónak *ne adja ki*. A városnak, mikor a hidak létesítését tervbe vette, az volt a célzata, hogy a forgalmat nagyobbítsa, a város fejlődését elősegítse. Ezt a célt pedig nem éri el, ha a hidat vállalkozó építi fel, mert olyan vállalkozót, aki a város érdekeit előmozdítja, nem fognak kapni. Akkor, amikor a következővámot bérlők kezelték, azok a város érdekeit szem előtt nem tartották, hanem nyereségvágyból nagy és meg nem engedett vámtételeket fizettettek maguknak. A város csak akkor tudhatja, hogy mit ér ez a jövedelem, ha maga kezeli. Igaz, hogy a kormány kimondta, miszerint ezt a kérdést jövedelmi kérdéssé tenni nem enged. Amde a város csak akkor jár el helyesen, ha a hidat saját maga építi fel. A város nem veszíteni, hanem csak nyerni fog.

Steiner Jakab régi dolgokat sorol fel, többek közt elmondotta, hogy jól emlékszik, hogy *Lónyay* pénzügyminiszter a *Hertska* házban volt megszállva egy aradi tartózkodása alkalmával. Ezután a hidkérdésre tér át és azt mondja, hogy a hid jövedelme 44,000 korona, míg a hidakra felveendő kölcsön anunitása ennél sokkal többet, 50,000 forintot tesz ki. A pénzügyminiszter, ha jó volna a hid jövedelme, nem adná azt át a városnak, ha pedig rossz, kéri, hogy a kérdést vegyék le a napirendről.

(A vita befejezését kéri.)

Steiner Jakab beszédének befejeztével *Urban* Iván főispán bejelenti, hogy egy ívet kapott, melyen tíz bizottsági tag azt kéri, hogy a vita rekesztessék be. Miután az ügyrend ezt megengedi, kitűzi a kérelmet szavazásra és csak azoknak enged szólást, akik magához az *indítványhoz*, de nem a tárgyhoz kívánnak hozzászólni.

Boros Vida az indítványhoz szól. Csodálatosnak tartja, hogy a bizottsági tagok egy része olyan könnyedén át akar sikítani a nagy fontosságú ügy felett.

Nemess Zsiga dr. azt véli, hogy az ügyrend értelmében még az indítványhoz sem lehet hozzászólni.

Műlek Lajos dr. az indítványhoz szól és kéri az indítványozókat, hogy indítványukat vonják vissza.

Avarfy Ferenc személyes kérdésben szól, majd szintén személyes kérdésben.

Műlek Lajos is, aki azt mondja, hogy nem akarja elrontani *Avarfy* mai napját és ezért a közgyűlés színe előtt kijelenti, hogy *Avarfy* Ferenc, ha nem is volna *Eötvös* utcai háztulajdonos, még akkor is az *Eötvös*-utcai hid mellett volna.

Elnök ezután szavazás alá bocsátja a kérdést.

A szavazás eredménye az, hogy a vita berekesztését célzó indítványt *70 szavazattal, 54 ellen elfogadták*.

Urban Iván az eredmény kihirdetése alkalmával megjegyzi, hogy a mikor az indítványt szavazás alá bocsátotta, hivatalos kötelességének tett eleget, de megjegyzi, hogy csodálatosnak találja, miszerint ilyen fontos kérdésben a véleménynyilvánítást kizárják. (Zaj és taps.)

Ezután csak azok beszélhettek már, akik már előbb jelentkeztek szólásra.

Ezek közül elsőnek *Müller* Károly szólal fel. Teljesen tisztázottnak tartja a helyzetet. Meggyőződése, hogy a folyamómérnöki hivatal szakvéleménye sem változtathatja meg a közönség véleményét. Megemlíti, hogy régebben más szakértők már más véleményt adtak, azóta pedig a *Maros* nem változott. Elfogadja a tanács javaslatát *Edvi-Ilés* László módosításával, *Stauber* indítványára pedig megjegyzi, hogy az később is tárgyalható.

(A hármas bizottság mellett.)

Boros Vida konstatálja, hogy a vita még meg sem indult, mikor már a berekesztését kérték. Azokhoz a módosításokhoz, melyek elhangzottak, hozzájárul, de ellene van *Stauber* azon indítványának, hogy a hid magánvállalkozóknak adassék ki. El sem tudja képzelni azt, hogy a város a hid házi kezelése mellett veszítene, mert hisz amennyiben a hid jövedelme nem volna elegendő, az esetben még mindig fel lehet emelni a vámtételeket. Ellene van a két hid egyszerre való felépítésének, mert ez százazrekre menő károkat okozna. Ugy tudja, hogy a jelenlegi fekete hid 55 000 korona befektetéssel még nyolc évig jókarban tartható, míg a hid felépítése esetén évi 35 000 korona volna csak a kamat, melyet a befektetett hidépítési tőke után fizetni kell. Csak elő kell venni a ceruzát és számolni, mindjárt tisztában lesz mindenki a helyzettel. A tanács javaslatát nem fogadja el. Mondassék ki e helyett, hogy mind a két hidat felépíti a város, de a másodikat csak akkor, ha a mostani fahid már nem használható.

Tolnai Jenos dr. szerint a fahidba nem érdemes költeni, hiszen illetékes szakértők mondták, hogy nem is lehet megállapítani, hogy milyen állapotban van a hid s ez csak a javítás-

kor tűnik ki. Az alsó része a fahidnak olyan, hogy ki se lehet számítani, mennyibe kerül a javítás. Nem áll, hogy költségmenteseként jelent a második hid elodázása. Csatlakozik Edvi-Ilés indítványához.

(Az egészségügyről.)

Issykute László dr. szerint századokra kiterjedő alkotásról van szó, ahol meg kell állni, a mikor helyes az adatgyűjtés, helyes a jövőbe tekintés és helyes a kapacitálás is. Egészségügyi dolgokról szól, melyek látszólag nem tartoznak a kérdéshez. Az egészségügy legfontosabb ága az iskola-egészségügy. Ennek kelléke a testmozgás, torna, szabadban járás. Csáky miniszter próbaképpen behozta a tornajátékot, kapcsolatban a tornahelyekkel. Arad ezt illetően igen helyesen tette, mikor a liceum melletti játékhelyet odaadta a diákoknak és ezt most az Eötvös utcai hid tönkre tenné. Soha többé ilyenhez nem jutnak a tanulók, de a város ezt nem is veheti el, mert szerződése van a kultusz-miniszterrel, mely szerint 1910. évi július 24-ig átadta. Csak egy módja volna ezen akadály elhárításának, ha a miniszter feloldaná a várost a szerződés alól, de ismeri Berzeviczy miniszternek a játék iránti előszeretétét, és tudja, hogy a miniszter a várost nem fogja feloldani a kötelezettség alól. Pedagógiai szempontból is helytelennek tartja, hogy a tanulók figyelme leköttesse.

(A kormány és Arad.)

Barabás Béla dr. volt a következő szónok. Tagadja, hogy kapacitálni nem lehet, mert hiszen akkor a tanácsnak előterjesztése után lehetett volna mindjárt lehetett volna szavazni. Nem tartja az alkotmányos felfogással összeegyeztethetőnek ezt, valamint azt sem, hogy nyolcvannan már állást foglaltak. Tizedrangú kérdés, hogy a hid hová kerüljön, mikor ilyen messze kiható, nagyfontosságú kérdésről van szó. Az a nézete, hogy a kormány Araddal szemben haszonra utazik. Lukács miniszter ezt egy interpellációra adott válaszában el is árulta, mondván, hogy a vám- és révszedés az államnak hasznót hajtó joga lévén, nincs felhatalmazva ezeket ellenszolgáltatás nélkül átadni. Mi ez az ellenszolgáltatás? A jelen esetben nem éppen készpénz, hanem az, hogy a város elvállalja a hid építését. Már pedig az államnak volna kötelessége s minthogy az állam kényszerhelyzetben van, ha Arad nem épít, és neki kell építenie hidat. Ezután hosszasan vitatta, hogy a hid felállítására nincs szükség. (Szavazzunk! — közbeiktatások.)

Barabás (hevesen): Csodálom, hogy annyi türelmük sincs, hogy a városnak ezt a fontos ügyét meghallgassák. (Szavazzunk, már egy órája beszél!)

— Tessék, menjenek a kávéházba! szült oda a közbeszólóknak Barabás.

Ezután utal arra, hogy az előirányzott összeg nem is elég a hid felépítésére, hogy a régale kártalanítási kötvények eladásánál veszt a város, továbbá, hogy az egész vállalkozásra rá fog fizetni. A város ezt a megterhelést nem veheti a nyakába, mikor az államnak amugy is kötelessége a hid felépítése és figyelmezteti főképp a fiatal nemzedéket, hogy ezt a mai napot jegyezze meg magának, mert a várost a legsúlyosabb gondokba sodorja. Ha azonban mégis elhatároznák a hid felépítését, azt indítványozza, hogy csak az egyiket építsék fel.

Hegedüs László szerint észszerűtlen volna idő előtt költségbe venni magunkat, mikor a régi hidat csekély költséggel még nyolc-tíz évig fenn lehet tartani. Nem megfelelő a tényekkel az Edvi-Ilés részéről feltüntetett 138 ezer koronányi fenntartási összeg. Most szorgos felügyeletet gyakorolnak a hid fölött, de régen elhanyagolták és azért tiszszereződött

meg a fenntartási összeg. A folyamómérnöki hivatal átiratára megjegyzi, hogy Medveczky tisztán műszaki szempontból szót a kérdéshez. A Hajó-utcai összeköttetést maga sem pártolja, de szakszerűség szempontjából kifogástalan, mert a Maros szabályozása aktuális. A második hid építésének elhalasztását kívánja.

Ot perc szünet után

Kálicsek Lajos dr. beszélt. Leginkább az új aradi hid felépítése van érdekünkben. (Főlkialtások: Mind a kettő!) A másik hid helyéül a Városház-utcai irányt ajánlja, de még jobb volna a Maros-utca tengelye. Erre a hidra még nincs szükség. Ha felépítenők, 4–500,000 korona költséget kellene fölvenni a városnak kötelezettsége lesz a katonai kincstárral szemben. A főhid építéséhez hozzájárul, a másikat pedig szeretné nyolc évre kitolni.

(A polgármester.)

Ezután *Institúris* Kálmán polgármester fejtette ki álláspontját. Az aradi hid fölépítését a kereskedelem és ipar pangása tette szükségessé, hogy a marosmenti községeket az aradi piacra tereljék. A másik hid építését nem tartja eszközölhetőnek, még pedig pénzügyi szempontból, mert a jövedelme tíz esztendőig sem fedezné a törlesztési összeget. A folyamómérnökség átiratára vonatkozólag megjegyzi, hogy *Krasznay* Jenő miniszteri tanácsos kijelentése szerint nem lesz átvágás, hanem árvízlevezető csatornát építenek. Ertesítették fenn a miniszteriumban, hogy ez egy rövid időn belül eszközölhető művelet, most tehát technikai szempontból nem lehet belefogni a második hid építésébe. *Stauber* indítványára megjegyzi, hogy Aradvárosának az az érdeke, hogy ha fölépül a főhid, lejjebb szállíthassák, vagy feljebb emelhessek a vámdíjakat, ennél fogva nem szabad az építést vállalkozóra bízni.

Edvi-Ilés László a zárszó jogával él. A pénzügyi szempontokat illetően kijelenti, hogy is tudhatja, vajjon helyesek-e azok a számadatok, melyeket egyesek hangoztatnak, bár biztos tudomása van róla, hogy az új Kőrös- és Maros hidakon mindenütt nagyobb összeg folyt be az előirányzatnál. Lehetetlennek tartja a polgármesternek azt a kijelentését, hogy ráfizetünk a hidra. Az utakról szóló törvény szerint a hidak nem hozhatnak jövedelmet; ehhez képest lesznek leszállítandók, vagy felemelendők a vámdíjak.

Stauber József él a zárszó jogával, mert indítványát elcsavarták. Nem akar hosszan argumentálni, csupán afeletti csodálkozásának ad kifejezést, hogy Arad város gazdasági ügyeinek vezetője annyi fanatizmussal tiltakozik, egy jog megszerzése ellen. Indítványában nincs másról, szó csak arról, hogy használjuk fel az alkalmat és eszközöljük ki a miniszternél egy jogot. Majd fölünk függ aztán, hogy élünk-e vele, vagy nem. Felhóztatott itt, hogy a játszótér utjában áll az Eötvös-utcai hidnak. Bizony jó lett volna, ha négy évvel ezelőtt, mikor e területet a kormánynak átengedték, előre látta volna valaki, hogy a játszótérre négy év múlva égető szüksége lesz a városnak. Jogokat szerezni sohasem árt. A ki jogokat szerezni nem akar, az jogokat ad fel.

Varjassy Lajos h. polgármester: Személyes kérdésben szólal fel. *Stauber* József felszólalásával szemben kijelenti, hogy a város érdekeit tartotta mindig szem előtt. Nem óhajtja abba a helyzetbe hozni a város közönségét, hogy valamely rossz szerzett jogból károsodás érje. Olyan vállalkozót még nem látott, aki nem a saját érdekeit tekintett volna.

(A szavazás.)

Boros Vida beszéde után

Urbán Iván főispán névszerűnti szavazásra bocsájtotta az egyes indítványokat.

1. Elhatározza-e a törvényhatósági bizottság, hogy a fahidat átveszi és e helyett két vashidat épít? 111 szóval 11 ellenében elfogadta a bizottság a régi hid átvételét és a két vashid építését.

2. Egyszerre építsék-e a két vashidat, vagy a várba vezető hid építését egyelőre elhalaszták-e? A törvényhatósági bizottság 85 szóval 35 ellenében a két új vashidnak egy időben való felépítését határozta el.

3. A várba vezető vashidat az Eötvös utca, vagy a Városház-utca tengelyébe építsék-e? A közgyűlés 84 szóval 36 ellenében az Eötvös-utcai utirány mellett foglalt állást.

4. *Stauber* József indítványát a többség nem fogadta el.

Ezzel a közgyűlés befejeződött.

A közgyűlésen *Urbán* Iván főispán elnöklésével jelen voltak: *Institúris* Kálmán polgármester, *Varjassy* Lajos polgármester-helyettes, *Sarlo* Domokos főkapitány, *Kádas* Kálmán főjegyző, *Lócs* Rezső tanácsnok, *Reicher* Károly főügyész, *Vannay* Gyula aljegyző, *Simay* István, *Müller* Károly, *Frint* Lajos, *Edvi* Ilés László, *Domány* József, *Abrai* Lajos, *Bing* Vilmos, *Vajda* István dr., *Boros* Vida, *Avarffy* Ferenc, *Varjassy* Árpád, ifj. *Neuman* Adolf, *Probst* Mihály, *Müller* Gyula, *Deutsch* Bernát, *Müek* Lajos dr., *Rosenberg* M. ksa dr., *Posgay* Lajos dr., *Tisch* Mór dr., *Stauber* József, *Fényes* Dezső, *Assael* József, *Hegedüs* László, *Dobiaschi* József, *Eles* Armin, *Révész* Adolf, *Fetter* Géza, *Kohn* S. N., *Kristyóry* János, *Szalay* Károly, *Korbuly* József, *Bogdán* Virgil, *Ring* Géza, *Tolnai* János dr., *Glück* Károly, *Steiner* Jakab, *Wadowsky* Gusztáv, *Ring* Lajos, *Steinhart* Mór dr., *Rieger* Imre, *Berán* Antal, *Gebhart* István, *Sófalvi* György, *Szalay* Antal, *Kotsis* Lajos, *Marek* Samu, *Ottenberg* Tivadar, *Reicher* Ferenc, *Nesnera* Aladár, *Remetey* F. Károly, *Dobró* Pál, *Bents* Döme, *végvári* *Neuman* Dániel, *Weisz* Dávid, *Reinhart* Gyula, *Nagy* Lajos, *Herzel* Bernát, *Winter* Adolf, *Spitzer* Ignác, *Opre* Péter dr., *Nemess* Zsigmond dr., *Lengyel* Frigyes, *Walder* Gyula, *Schusztér* Illés, *Gál* Ferenc, *Marschall* Lajos dr., *Nachtnébel* Odön, *Tenner* Lajos, *Turay* András, *Rozsnyay* József dr., *Rozsnyay* Kálmán, *Neuman* Alfréd, *Mittner* József, *Lengyel* Tivadar, *Don* Konstantin, *Millig* József, *Priegl* István dr., *Vizer* Lajos, *Tagányi* István, *Mihalik* József, *Lukács* Lajos, *Heitz* Nándor dr., *Blaskovits* Antal, *Maffei* Géza, *Barcza* Antal, *Odray* Antal, *Krémer* József, *Urbányi* Béla, *Joó* Béla, *Reinhardt* Kálmán, *Schwarz* Simon, *Wallfisch* Armin, *Tabakovits* Emil, *Solymos* József, *Kabdebo* János dr., *Kronstein* Vilmos dr., *Weisz* Sándor, *Goldschmidt* Miksa, *Andrényi* Károly, *Szabó* Károly, *Szalai* Antal, *Vizer* Lajos, *Magyary* Ferenc, *Purcár* György, *Kneffel* Lajos, *Tenner* Lajos, *Török* Márton, *Schartner* Sándor dr., *Dániel* Kálmán, *Kilényi* János, *Heim* Bertalan, *Zachariás* Géza.

Győzelemről győzelemre.

(Az orosz-japán háborúról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 4.

Ugyanazon mód, ahogy *Alexejev* a tengeri vereségeket szépitgette a cárhoz küldött jelentéseiben, igyekszik *Kuropatkin*, a szárazföldi hadvezér gyöngíteni a japánok kiuliencsöngi győzelmének híreit. Ennek dacára a hivatalos jelentésnek minden sora elárulja, hogy az oroszok rettenetes vereséget szenvedtek, hogy ez a csata a japánok fölényét a szárazföldön is megerősítette.

Azonban ennek nyomában a japánok újabb győzelmének híre érkezik. A japánok partra szállottak *Mandszurába* és elfoglalták *Niucsvangot*, a sárga tengernek ezt a nagyfontosságú erősségét. Ennek a győzelemnek rendkívüli jelentősége van.

Mai távirataink a következők:

Kuropatkin az orosz vereségről.

Pétervár, máj. 4. (Hivatalos.) *Kuropatkin* tábornoknak *Miklós* cárhoz május 3-án intézett távirata a következőket tartalmazza:

Szaszulics tábornoknak a május 1-én lefolyt kiuliencsöngi ütközetről szóló, május 3-áról kelteztett jelentése szerint azon résztvevett a 21. és 22. ezred és a 6. tüzérdandár második és harmadik útege. A küzdelem úgy kezdődött, hogy a Vicsuban felállított ostromágyuk és a szigeteken elhelyezett tábori útegek hevesen tüzel-

tek jobboldalunkra. Rövid szünet után rendkívül heves tüzelés irányult a kiulencsöngi főállásunk baloldalára és potientincsebeli állásunkra. Kis japán csapatok is kezdtek tüzelni. A japánok támadni kezdtek és *átléptek az Iho folyón*. Állásaink védőinek helyzete mindig nehezebb lett, különösen Potientincseben, hol arcélben és oldalról lőtek rájuk. Potientincsei ütegünkkel harminc japán ágyú állott szemben. Ez az ütegünk elhagytatva az ellenséges tábori ütegeket, megnyitotta a tüzelést a gyalogság ellen és csak csekély veszteséggel voltak, míg nem volt kénytelen *gyalogságunk visszavonulása következtében más állást elfoglalni*. A japánok tüzelésünk közben folyton új csapatokkal támadtak a nélkül, hogy szuronyos támadásra határozták volna el magukat. A folyó átjárásánál a könnyű fegyverzetű japán katonák nagy csoportokba verődtek. A Potientincsekre veréyzelt támadással egyidejűleg a japánok Kiulencsöngben is megtámadták baloldalunkat, mely állást alacsony sáncjai miatt a japánok tüzelése következtében el kellett hagyni. Első sorainknak a tartaléktól történt folytonos táplálása következtében állásainkat hosszabban megtarthattuk. Mivelhogy azonban a nagy távolság miatt a főtartalék időben nem támogathatott bennünket, *csapataink elhagyták fő állásukat* és Kiulencsöng megett foglaltak állást, miközben kénytelenek voltak a japánok heves tüzelését tűrni, a kik azonban nem határozták el magukat a magaslatok elhagyására. Erre az ellenség új állásunk ellen kezdett heves ágyútámadást és Csingánál bálálásra bírta csapatainkat új állásukból. A főartalékból a II. ezred két zászlóalját és a harmadik tüzérdandár két ütegét Liaofancsanba veszélyelték és ezek kettős támadó arcéllel foglaltak el egy állást, a mivel előrsűnának, mely sokat szenvedett, lehetővé vált a visszavonulás és a sebesültek elvitele. A 11. ezred zászlóaljával, melyeket az ellenség mindkét oldalról megkerült, ismételten szuronyrumba mentek át, hogy keresztülvágják magukat. A japánok azonban nem vették fel a szuronycsatát és visszavonultak. Az egyik szuronyroham, melyben a katonái pap két golyótól találva, *kereszttel kezében ment előre*, lehetővé tette a 11. ezrednek még a 11. ezred egyik zászlóaljának megérkezése előtt a keresztülvágást. E zászlóalj védelme alatt az összes csapatok megkezdték a visszavonulást. A 11. és 12. ezred vesztesége igen nagy volt, de pontosan meg nem álapítható. A 11. ezredből elesett Leining ezredes, valamint Domteti és Rajevszki zászlóaljparancsnokok. A 12. ezredből elesett vagy megsebesült kilenc századparancsnok. A 6. tüzérdandár második és harmadik ütege nem vihette magával ágyúit, mert *ágyulegységének és lovainak nagy részét elvesztette*. Ezért az ágyúkat a helyszínén hagyták, miután azonban azokat hasznavehetetlenekké tették. Ugyanez okból ott kellett hagyni a harmadik tüzérdandár harmadik ütegének hat ágyúját, valamint nyolc gépfegyvert. Ezeket is hasznavehetetlenekké tették. A hegyes terep nem engedte meg, hogy az ágyúkat a légénység mentse meg. A Föngvancsengi kórházba eddig 800 sebesültet, köztük 14 tisztet szállítottak. Továbbszállításuk teljesen biztosítva van Föngvancsengtől délkeletre japán lovasság jelent meg, mely két századot ágyúkkal látva maga ellen vonulni, további előrehaladásra nem mert vállalkozni. A sebesültek szállítása nagy nehézségbe ütközött és bérelt kínai kulikkal talyigákon történt. A sebesültek nagy része azonban bajtársaik segítségével gyalog ment Föngvancsengbe, mely állomást 24 óra alatt érték el.

Seasulios tábornok jelenti, hogy a csapatok a nagy veszteségek dacára sem veszítették el bátorságukat és minden pillanatban hajlan-

dok tovább küzdeni. A japánok veszteségei igen súlyosak. Az Iho folyó átjárójánál a kiulencsöngi hadállás belső felén és a magaslatokon, melyeket a 11. ezred két zászlóalja tartott megszállva, az ütközetben résztvevők állítása szerint több mint 3-4000 japán holttest hever.

Tokio, május 4. Az utcákon a lakosság ezrei hemzsegnek, a Jalu melletti győzelmet ünnepelve. Tizenkét különböző körmenet vonult fel a városban, a melyek később egyesültek. Az egyik menettisztán diákokból állott. Az egész várost zászlók és lámpácskák díszítik.

Az új flottaparancsnokok.

Pétervár, május 4. Április 29-iki cári ukáz szerint a Korejce összes tisztjeit a Szent György-renddel tüntették ki. Bezobriazov altengernagyot a csendesocéáni első hajóhad parancsnokává és Rozjávenszkij, a tengerészeti vezérkar helyettes fejét, a második csendesocéáni hajóhad parancsnokává nevezték ki.

Hátrálás.

London, május 4. Az az orosz ezred, mely Kiulencsöngben volt elszállásolva, összes legénységét elvesztette. Amikor a harc elérte tetőpontját, egy orosz pópa feltűzte keresztjét egy puskára és úgy vett részt a csatában.

London, május 4. Több helyről jelentik, hogy folytonosan szaporodik azon katonák száma, akik a japánok előtt tömegesen kapitulálnak. Leginkább orosz tüzerek adják meg magukat.

London, május 4. A japán hadvezetőség azt hiszi, hogy az oroszok Csöngvancsöngöt ki fogják irtani, mert az ott elhelyezett ezred legnagyobb része szétfutott a szélrózsa minden irányában.

London, május 4. A Daily Chronicle osifui távirata szerint a japánok Niucsvang mellett Inkannál partra szállottak és rövid küzdelem után bevették Niucsvangot. Az oroszok a vasut mentén visszavonultak.

A Daily Express Sanghaiból szintén azt a hírt veszi, hogy a japánok Niucsvangot elfoglalták.

Az aradi tornaünnep.

(A végrehajtó-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Az aradi országos tornaünnepély végrehajtó bizottsága tegnap változatos és érdekes tárgysorozattal ülést tartott a főreáliskola tanári-termében. Elénk érdeklődés nyitvánult ezen ülés iránt, melyen Urbán Iván elnök akadályoztatása folytán Sternitzer Pál dr. egyesületi alelnök elnökölt.

A formaságok után Steinitzer Pál dr. elnök jelentette, hogy a küldöttség eljárt Berzevicey kultuszminiszternél, ki az országos ünnepély védnöki tisztségét elfogadta s arra személyesen lejön, továbbá résztvesz még ugyanazon a napon az Országos Tornaszövetség rendkívüli közgyűlésén, hol Teleki Sándor grófot kérte fel társelnökül Urbán Iván egyesületi elnök, ki a küldöttséget vezette. Teleki gróf a legnagyobb örömmel elfogadta és szintén lejön az ünnepélyre. Ezután felkeresték özv. Andrányi Károlyné urasszonyt, ki a zászlóanyai tisztségét elfogadta. Egy egészen szűkkörű bizottság van megbízva, jelentette ezzel kapcsolatosan az elnök, hogy a zászlószentelésről szereplő kossorus leányok és öfélék névsorát a legjobb belátása szerint összeállítsa s azokat a

közreműködők felkérje. Ugyanez a bizottság fog egy másik csoportot is összeállítani s közreműködésre felkérni, szintén aradi leányokból, kik az idegen egyesületek zászlóit fogják megkoszoruzni.

A műszaki bizottság eljárásáról tétetett ezután jelentés. A tribün felállítását megkezdték és azt május 15 én teljesen készen át fogják adni.

A zászlófelavató bizottság megrendelte az új zászlót, mely pár nap múlva már készen is lesz és szétküldte a szegeket. Ez a bizottság felkéri Urbán Iván elnököt, hogy személyesen kérje fel Dessewffy Sándor püspököt, vagy helyettesét, a zászló felszentelésére. A templom előtt, a Szent-Háromság szobornál e célból sátrat állítanak fel, hogy az ünnepélynek ez a főlemelő aktusa minél impozánsabb legyen.

A pénzügyi bizottság megállapította a belépő díjakat. E díjak egy nap délutánjára vonatkoznak és pedig valamelyik főversenyre. A vasárnap délutánra, vagy a hétfő délutánra, melyeken az előmérkőzések döntő mérkőzései, a személyes és csoport főversenyek, általában a legfőbb érdekességek lesznek. Helyárak a középen: I. sor 5 kor., II. és III. sor 4 kor., IV. és V-ik sor 3 korona; az oldalokon: I. sor 3 kor., a II. és III. sor 3 kor., a IV. és V-ik sor 2 korona. Állóhely 60 fillér, 40 filléres diákjegyek is adnak ki, melyek azonban csak az iskolákban lesznek várhatóak. A szombat délelőtti, délutáni, a vasárnap és hétfő délelőtti előmérkőzésekre 40 filléres tréningjegyeket adnak ki.

A vivóakadémia megtartására a nyári színházat kéri el. Ez az estély a legnevesebb magyar mesterek és híres amatőrök fellépése folytán igen érdekes lesz. Az akadémiát föltétlenül megtartják. A belépő díjak ugyanazok lesznek, mint a nyári színház előadásainál. A szüneteket tornagulákkal teszik változatosabbá. Tatics Péter Budapestről, tanítványával Bakos Gézával, magyar jellegű klasszikus birkozást fog bemutatni. Odry Zoltán kihívni készül egyik fővárosi sportklubban Coray-t, ki a Magyar Testgyakorlók Köre országos birkozóversenyén Odryt legyőzte, egy machre. Ha Coray elfogadja, mert egyik legkomolyabb versenyző lesz az aradi ünnepélyen, ezt a számot is beillesztik a programba. Bach Benő, az Aradi Tornaegyesület tagja, szenzációs buzogánygyakorlatokat fog bemutatni.

A jelvények dolgában megállapodtak, hogy az aradi tornászok és ünnepi bizottságok piros-fehér-kék (Aradváros színei) gombocskákat fognak viselni, míg a többiek valami általános jelvényt kapnak. A szabadgyakorlatok sulyzókkal lesznek és szokból 1000 darabot az aradi waggongyárban megrendelnek. Az új plakátminta élénk tetszést keltett. Gyönyörű tornászalak van rajta futó helyzetben és művészi kiállításban.

Részvételüket eddig a következő egyesületek jelentették be: Budapestről: az Egyetemi Atlétikai Klub, a Posta és Távirada tisztviselők Egyesülete, a Tornaklub, a Budai Tornaegylet, a Magyar Testgyakorlók Köre, a Nemzeti Tornaegylet, az Ó Budai Tornaegylet. A vidékről: az Eperjesi Vivó és Tornaegylet, a Magyaróvári Akadémiai Atlétikai Klub, a Pozsonyi Tornaegylet, a soproni, szabadkai, szegedi és temesvári tornaegyletek.

Oklevél mintául elfogadták a Nagy Sándor titkár-művezető boldogult neje által készített művészi rajzot.

Götz Frigyes dr.-t, a német Turnbund elnökét az Országos Tornaszövetség dísztaggá választotta meg. Götz dr., amikor egy külföldi nagyszabású sportünnepélyen osztrák csapatok szétléptek a magyar lobogót, egy nagy piros-fehér-zöld zászlót ragadott fel, és levetvén egyik elpőjét, azzal szegezte fel egyik legdíszesebb helyen a magyarok e büszke szimbólumát, ezzel is kimutatni akarván a magyarok kiválóságát, hozzájuk való szeretetét, rokonszenvét. Ezt nem felelték el a magyarok, most dísztaggá választván meg őt, akit megbívnak az aradi ünnepélyre is.

Kilátás van rá, hogy eljön az ünnepélyre a Szokol lebergi tona-klub híres csapata is.

Négy nagyobb és öt kisebb tiszteletdíj lesz, melyek közül egyet ad az Aradi Tornaegyesület is.

Az ülésen jelen voltak:

Heinrich Sándor a pénzügyi, Posgay Lajos dr.

az egészségügyi és Tiszti Lajos a sajtóügyi bizottságok elnökei, Szathmáry János, Szél Ernő, Alt János, Angel István dr., Jancsovics Ferenc, Kell Lajos, Kőmives József, Matusik Márton, Nagy Sándor titkár-művezető, Petrisyn Gyula, Sugar Jenő dr., Steiner József, Szilárd Győző és Ziffer Sándor választmányi tagok, továbbá Bach Benő, Bánfy József dr., Gál Dezső, Nagy Károly és Sándor Arthur, az Aradi Tornaegyesület tagjai.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* **Parlagi Kornélia** Szegeden. Az aradi szin-társulat volt szubrett énekesnője, *Parlagi Kornélia* most mutatkozott be Szegeden a *Bob herceg* címszerepében. Az ottani lapok valamennyien nagyon dicsérik a primadonnát, akinek szerepléséhez és jövőendő működéséhez a leg-szebb reményeket fűzik.

* **Est a zenekonzervatoriumban.** Az aradi zenekonzervatoriumban ma este, nagyszámu közönség érdeklődése mellett, vonzó műsorú házi estély volt. Zongorán: Schick Márton, Binder Aglaja, Csatáry Erzs, Glück Ilona játszottak. Hegdün: Berger Károly, Farago Tibor. Eislér Géza, Kell Rezső és Boros József lepték meg a közönséget kitünő előadásukkal. Dömötör László és Goldzieher Pál művészi gondonka játéka után May Erzs és Stojka Anna bájos éneke nyújtottak élvezetet a megjelenteknek.

A bádigosok sztrájkja.

(A békéltető-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Az aradi bádigos segédek sztrájkjában ma az az örvendetes fordulat állott be, hogy a küzdő felek: a munkaadók és a segédek a *leglényegesebb pontokban megegyezésre jutottak.*

A mesterek ma délelőtt a városháza kistermében értekezletre jöttek össze, melyen elhatározták, hogy eddigi álláspontjuk feladása mellett tárgyalásokba bocsátkoznak a segédekkel. Az értekezlet a maga részéről is kiküldött hat tagot a békéltető bizottságba. A kiküldöttek lettek *Weil Alajos, Huszerl Manó, Csóy Nándor, Katona István, Kocsi Ferenc és Mártonfi Viktor* bádigosmesterek.

Erre nyomban összeült a békéltető bizottság, melyen részt vettek a bádigos-munkások küldöttjei is, *Zubor Andor* iparhatósági biztos elnökielte alatt.

A tárgyalások megindultak s hosszas megbeszélés után megállapodás jött létre a következőkre nézve:

A munkaadók megadják a tiszrai munkaidőt; a vidéki munkáknál megadják a segédek által kívánt többletet vagy pénzben, vagy lakásban. Nyilatkozatot tettek a munkaadók, hogy napszámomunkára nem használják a segédeket, hanem kizárólag ipari munkára. Megadták továbbá azt a követelést, hogy ezentúl óraszámra fizetik a bért.

A munkaadók ekként a segédek kívánságait nagyban teljesítették és csupán a bérminimum tekintetében nem tudtak megállapodásra jutni. A sztrájkolók az egy évnél fiatalabb segédeknek is 20 fillér órabért követelnek. A mesterek azonban, hivatkozva arra, hogy a fiatal segédeket alig lehet használni, ezt megtagadták.

A mesterek abba is belömennek, hogy három hónapon belül a sztrájk miatt senkit sem bocsátanak el. Van azonban két mester, kik már a sztrájk kitörése idején más segédeket fogadtak s így ezek nem kötelezhetik magokat arra, hogy a régi segédeket is visszafogadják. A segédek azonban ragaszkodnak ahhoz, hogy valamennyit vegyék vissza.

Még ezeknek az ellentéteknek az elsimitása képezi a békéltető-bizottság feladatát, a mi valószínűleg sikerülni is fog.

Jókai Mór állapota.

(A király küldötte Jókainál.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 4.

Jókai Mór állapotában ma javulás állott be. *Korányi* Frigyes tanár a ma tartott konziliumok után a nagybeteg író folyógyulladására is reményt nyújtott, — hozzátevő, hogy ez, Jókai magas korára való tekintettel, azért erősen bizonytalan.

A költő sorsa iránt való érdeklődésnek szép jelét adta ma a *király*, a kabinetiroda főnökét küldte el Jókai nejéhez, hogy a költő állapota felől tudakozódjék, és hogy az ő érdeklődését hírül vigye.

Egyébként azt is hiszik, hogy ma éjjel dől el a beteg sorsa. Egész Magyarország aggódva várja a holnapot, azzal a kívánsággal, hogy az a költő felgyógyulására virradjon föl.

A betegség mai lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

A délelőtti konzilium.

A nagybeteg *Jókai* állapotában ma reggelig lényeges, relativ javulás állott be. A tegnapi estli komplikációk teljesen elmúltak s hajnali három óra után hosszabb ideig nyugodtabban aludt. Ágya mellett egész éjjel ott virasztott a felesége egyik hugával s mikor ők pihenni tértek, az anyósa s másik leánya vették át a beteg ápolását.

Állandóan a beteg ágya mellett van házi-orvosa, *Szicker Mór* dr. is, aki *Jókai* állapotáról reggel a következő jelentést adta ki:

Jókai Mór állapota ma reggel az estihez képest csekély változást mutat. Az egész éjjelen át testexaltálás folytán a szív működése némileg javult, az erőbeli állapot valamivel fokozódott. A tegnapi este fennállott aggasztó trachialis szörtyögés ennek folytán, valamint az erősebb köhögési inger következtében szintén eltűnt. *Korányi* tanárral egynegyed kilenc órakor tartott konzilium a fenti adatokat megerősítette. Ugyanekkor azt is konstatáltuk, hogy a jobb tüdőben levő beszűrődés csak csekély mértékben nagyobbodott. Bal tüdőben csak a hurut van jelen. Fél nyolc órakor hőmérsék: 38.4°, érverés: 116, légzés: 44.

Az orvosi vizsgálat alatt meglehetősen erősen viselkedett s aztán egy kissé fel is vidult a beteg. Elmesélte a környezetének, hogy éjszaka mit álmodott, majd arra kérte az orvost, értesítse az újságokat, hogy tul van már a krízisen és most már bizonyára felgyógyul. Az orvosságot, habár tegnapelőtt kijelentette, hogy egyáltalán nem veszi be, a legszivesebben fogadja el feleségétől és engedelmesen be is veszi. És a legnagyobb gyöngédséggel és szeretettel csókolja meg ilyenkor mindig neje kezét, a kinek fényképe ott van az ágyával szemben és mindig azt nézi. Táplálékot ma sem kapott egyebet, mint levest és somatoset. Szomrodni bort most már csak minden két órában adnak neki s minden félóránként borszeszes vízzel mossák meg a mellkasát.

Látogatók a beteg lakásán.

Állapota iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Leánya, *Jókai Róza Fesztly* Arpáddal már kora reggel megjelent az erzsébetköruti házban és mély megindultsággal hallotta az örömhírt, hogy apja valamivel jobban van. Személyesen jött el tudakozódni *Berzeviczy* Albert kultuszminiszter s tudakozódott *Tisza* István gróf miniszterelnök is, a ki jelentést tett *Jókai* állapotáról a királynak.

Személyesen jártak ott *Béthy* Zsolt, *Szily* Gajary Odón, *Véssi* József, *Adorján* Sándor, *Abrányi* Emil, *Hermann* Ottó, *Hegedüs* Loránt és sokan mások, többen pedig közvetett módon tudakozódtak a nagybeteg állapota felől.

A javulás a délelőtti folyamán tartós volt. Délben *Stricker* dr. megvizsgálta ismét a beteget, a vizsgálatot eredménye eléggé kielégítő, mert testének hőmérséke alacsonyabb lett, csökkent az érverése és légzése is. Hőmérsék: 37.7° érverés: 108, légzés 36.

Mikor az orvos bement hozzá, hogy megvizsgálja, jóságos kék szeméről látta, hogy gondolkozik valamin, a mire megkérdezte:

— Mire gondol, méltóságos uram?

— A kecskeméti kollegáimra, felelte szelíden. Édes istenem, a mikor én ott diákoskodtam, milyen herculesi természetek voltak az ifjak és milyen szépek voltak a leányok. Amikor pedig utoljára lenn jártam, csupa öreg embert, összetöprödött anyókat láttam, az egykori daltás ifjak és szép leányok helyett.

A táplálékot és orvosságot szívesen vette el délelőtt is felesége anyjától, mert a felesége az éjszakai izgalmaktól annyira kimerült, hogy reggel elájult és délelőtt pihenni kellett. Délben azonban ismét ő vette át az ápolást, délután fél két órakor *Korányi* tanárral konziliumot tartottak.

A király érdeklődése.

Délután megjelent *Jókai* lakásán aradvári *König* Károly, ő felsége kabinetirodájának főnöke, és ő felsége nevében beszélni kívánt a költő özvegyével. Azután kijelentette, hogy ő felsége a legnagyobb részvétellel viseltetik *Jókai* állapota iránt, és kéri, hogy vagy telefonon, vagy levélben állandóan értesítsék a nagybeteg költő állapotát felől.

Jókai neje, *Nagy* Bella rendkívül hála-lálokodva fogadta a király megemlékezését. A legelőkelőbb helyről jött gyöngéd figyelem, — mondta, támaszul fog szolgálni lesújtott lelkiállapotában.

Korányi Frigyes egyetemi tanár *Jókai* házi orvosával együtt konziliumot tartott. Ezuttal nem vizsgálta meg a beteget, mert tekintettel annak állapotára, nem akarta nyugalmában háborgatni. Rövid tanácskozás után ezeket jelentette ki az előszobában várakozó újságíróknak:

— Igazán Isten csodája, hogy tegnap este óta mekkora javulás állott be. Most már adhatok némi reményt a felgyógyulásra nézve, a mely azonban, *Jókai* magas kora következtében, még mindig kétséges. Ma éjjel valószínűleg eldől a beteg sorsa.

Délután *Jókai* csendesen szunnyadt néhány órán át. Érverésében és hőmérsékében változás nem állott be. Szíve aránylag pontosan vert; érveréseinek kihagyásai is mindinkább ritkábbakká váltak. Később fölébredt; bár nagyon bágyadt volt, de elég jól érezte magát. Kezelő orvosa állandóan mellette van.

Este kilenc órakor újabb konziliumot tartottak.

TANÜGY.

(—) **Érettségi a főgymnáziumban.** Az aradi kir. főgymnázium VIII. oszt. tanulóinak érváró vizsgálatai f. hó 6 án pénteken veszik kezdetüket és tartanak május hó 14 ig bezárólag. Május 13—14-én lesznek a magántanulók vizsgálatai. Az érváró vizsgálatok befejezése után, május hó 16. 17. 18. 19. 20. napjain az érettségi írásbeli vizsgálatok tartatnak meg. Az érettségi vizsgálatokra 28 rendes, 2 ismétlő és 2 magántanuló jelentkezett.

A sztrájbizottság szabadlábán.

(A budapesti tábla ítélete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 4.

Tíz napi vizsgálati fogság után ma szabadlábára helyezték a vasutasok tizenhárom tagját, a kiket a sztrájk utolsó napján, részben később tartóztatott le a budapesti rendőrség, illetve a budapesti kir. törvényszék vizsgálóbírája. A szabadlábára helyezéssel fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

A tartóztatott vasutasok dolgában ma döntő fordulat állott be. A budapesti kir. ítéltábla *Frenreiss István* elnöklelté alatt, *Vaikó Pál* bíró előadásában ma délelőtt foglalkozott a törvényszék vádtaácsának a fogvatartást elrendelő végzésével, amelyet a vasutasok és védőik tudvalevőleg megfélebbiztek. A kir. ítéltábla háromnegyed órai tanácskozás után a vádtaács határozatát megváltoztatta s az összes terhelteket, névszerint *Seide Arthurt, Joanovics Lajost, Lorbeer Józsefet, Margulit Kálmánt, Kósa Lajost, Potincza Lajost, Veré Mihályt, Sarlay Jánost, Komlós Manót, Breuer Ferencet, Kardos Antalt, Faludi Józsefet, Kacsóh Gyulát és Tucsányi Pált szabadlábára helyezte*, még pedig azal a megokolással, hogy a jelen esetben nem forog fenn a bünvádi perrendtartás 141. §-ának 2. pontja, vagyis nem kell tartani a szökéstől és az előrelátható büntetés nem indokolja a további fogvatartást.

Annak eldöntésébe, vajjon a vasuti tisztviselő köztisztviselő-e vagy nem, a tábla ezuttal nem ment bele.

A végzést fél egy órakor sürgősen leküldték a törvényszék vizsgálóbírájához, a ki nyomban kihirdette nekik a tábla határozatát. A vasutasok két órakor már elhagyták a fogházat, a hol tíz napot töltöttek.

Két jegyzőválasztás.

(Kurticsón és Seprősen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Aradmegye két nagy községében: *Kurticsón és Seprősen* volt ma délelőtt jegyzőválasztás. Kurticsón *Szerény Sándor* leköszönése következtében üresedett meg a községi jegyzői állás, Seprősen pedig azért, mert időközben *Petrucce János* ottani községi jegyzőt kishjenői jegyzővé választották meg.

Mindkét jegyzőválasztás a legszebb rendben, incidens nélkül folyt le, a lakosság óhaját teljesen kielégítő eredménnyel.

Nagyobb mozgalom a választást megelőzőleg Kurticsón volt észlelhető, mikor azonban köztudomású lett, hogy *Vukuleszku Titusz* borosjenői szolgabíró nem fog pályázni, biztosra vették, hogy egyhangulag *Zahariás Árpád* forrai-nagyiratosi jegyzőt fogják megválasztani. Így is történt.

A mai választást *Baross Ferenc dr.* aradjárásí fősolgabíró vezette, a ki bejelentette, hogy Zahariáson kívül *Brády Kálmán* és *Tamó Zsigmond* almási körjegyző pályáztak. Mielőtt kandidációra került volna a sor, közfelkiáltással *Zahariás Árpádot* választották meg. A fősolgabíró melegen üdvözölte Zahariást, mire az új jegyző meghatóan válaszolt és átvette hivatali jelvényeit. Délben Zahariás Árpád tiszteletére nagyszabású banket volt, a melyen sok toaszt hangzott el.

Seprősen már nem folyt le ily simán a választás, a mennyiben itt szavazása került a sor.

Csuhay Gyula kishjenői járásí fősolgabíró, ki a választáson elnököt, bejelentette, hogy *Bán Simon* szintyei segédjegyző, továbbá *Mu-*

szay Zoltán, Balta Illés, Gúj Mihály, Suhajda Antat és Isztin Demeter pályáztak. Törvényes képesítéseik meglévén, valamennyit pályázatra bocsátotta.

A községi képviselőtestület tagjai valami nagy érdeklődést nem tanusítottak a választás iránt, mert a képviselőtestületnek háromnegyed része távollattotta magát a szavazástól: 64 közül 22-en nem jelentek meg.

A választás a következő eredménnyel végződött: *Bán Simon* kapott 25 szavazatot, *Muzsay 9-et*, a többiek egyet egyet. E szerint nagy többséggel *Bán Simont* választották meg, a ki seprői születésű s a községben általános népszerűségnek örvend.

A forrai-nagyiratosi jegyzői állásra a pályázatot legközelebb ki írják. Itt említjük meg, hogy holnap a *fazekas-vasvárdi* jegyzőség betöltésére került a sor.

SPORT.

— Az Aradi Atlétikai Club választmánya f. hó 5-én csütörtök délután 6 orakor *Andrássy-téri* kiubhelyiségében ülést tart. A tagok megjelenését kéri ifj. *Vas Gusztáv* titkár. Tárgyszor: 1. Titkári jelentés: tagok árminősítéséről érkezett meghívókról, *Fóthy* amerikai kiküldetéséről, az országos tornaünnepélyről, az aradi tornaegylet zászló szegéről 2. Pénztárnok jelentése. 3. Sportintéző jelentése szükséges beszerzésekről. Országos atletikai viadal rendezésének előterjesztése. 4. Tagfelvétel.

Szerencsétlenség egy iparvasuton

(Halálos vonatbaleset.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Nagy szerencsétlenség történt a napokban a *berzovai* határban lévő hegyek között. Egy iparvasutnak a hegyről lejöő, megrakott kocsijai összeütköztek a sineken levő gözmozdonynal, s a kocsikon levő munkások közül egy azonnal meghalt, három pedig előreláthatóan halállal végződő sérülést szenvedett.

A berzovai völgyben levő *kalécsi* völgyben *Grósz József* lippai birtokos iparvasutja közlekedik Nádastól, egészen a völgy torkolatáig. Ezen a vonalon történt a szerencsétlenség.

Hétfő délelőtt tíz órakor több, fával megrakott kocsi bocsátottak le, anélkül, hogy ezt a völgy torkolatában levő végállomásnak jelezték volna. Ugyanez időben az állomásról néhány üres kocsi indítottak utnak gözmozdonynal Nádas felé.

A kocsi találkozója egy kanyarultnál történt. A hegyről, nagysebességgel rohanó, megrakott kocsi a szemközt jövő gözmozdonyba ütköztek. A kocsin levő munkások közül, a ki tudott, leugrott, négyen azonban rajta maradtak. Az összeütközés hatalmas erővel történt. A kocsi darabokra törték, s lezuhantak a tőlétéről, s velük a négy munkás, a kik a következő pillanatban eszméletlenül, összetört tagokkal hevertek a kocsi roncsai között.

Az esetről azonnal értesítették *Magyar Sámuel dr.* berzovai körorvost, ki a helyszínén megjelent, de akkor már az egyik munkás kishszenedett. A többieket vette ápolás alá, azonban azok is oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy valószínűleg egyikük sem marad közülök életben. A szerencsétlenül járt munkások mind berzovaiak.

A radnai fősolgabíróság megindította a vizsgálatot annak kiderítése iránt, hogy a szerencsétlenség kinek a gondatlansága folytán történt.

A szobor-koszorúzó katonák.

(A katonák szabadlábán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május

A gyászos emlékeztető *Kossuth-szobor* szoruzásnak, mely tavaly október 6 án tört Szegeden, most ért véget az utolsó fejezete. katonai merénylet áldozatai, a hazafias utabakák ma szabadultak meg véglegesen. Eze *Dóczi Antal és Macsó István*. A másik két *Pichler Lajos és Csúrka István*, akik ellen az emberkinzó vizsgálat folyt, már korábbi szabadokká lettek.

Megirtuk ennek a szomorú ügynek minden fázisát. Sokat szenvedtek a szegény magyar fiúk. Ezelőtt közel négy évvel szöitték be őket a hazát, királyt szolgálói. Tavaly októberben kellett volna nekik megszabadulde az ex-lex miatt, mint ismeretes, visszatatták őket. A hazafias fölbuzdulás hulláma, ma a mult évben országszerte megnyilatkozó megérintette az ő szívüket is. Kifejezést is atak ennek akkor, mikor a mult év október 6-án koszorut helyeztek az éj leple alatt *Kossuth-szobrára*, a mely babékoszoron ez a fölisdíszlett: „A visszatartott katonák *Kossuth apái* emlékének.”

Nem idézzük föl az elmúltakat. A megszabadult utázkatonák öröme is elnyomja azt tenger bánatot, amit a vizsgálat alatt végt szenvedtek. Azt sem bánják most már, hogy hónapot szolgáltak 86 helyet, csak hogy szabadon érezhetnek, gondolkozhatnak, cselekedhetnek. Nem bolygatjuk meg azt a mély sötétséget sem, mely a katonai életben, felfogásba uralkodik.

Dóczi ellen öt hónapig, *Macsó* ellen pedig hat hónapig folyt a vizsgálat a legnagyobb szigorral. Azután az aradi helyőrségi fogházba vitték őket. *Macsót* elítélték egy hónapra, me rábizonyult, hogy gyűjtött a visszatartott katonák koszorujára. *Dóczi* ellenben fölmentették.

Már mindketten kitöltötték „büntetésüket”, de a katonai hatóság még sem engedte őket szabadon. *Dóczi* ez év február hó 19-től, *Macsó* pedig március 19-től teljesített utánszolgálatot.

Ma váratlanul raportra szölitötták őket. A leszerelést adták tudomásukra. Továbbá azt, hogy a hadügyminiszter a szenvedések kárpótlása ügyében legkegyelmesebben megengedte, hogy *Dóczi* egyszermindenkorra, *Macsó* pedig egy alkalommal mentés föl a kötelese fegyvergyakorlatoktól.

Dóczi, aki szegedi fiú, özvegy anyja segítségére siet most, *Macsó* pedig, aki szemlaci fiú meglátogatja szüleit, azután megindul a nagyvilágba, munka után. Érdekes jelenet volt, mikor társai mondták neki:

— Hiszen te tót vagy!

— Dehogyan vagyok, mondta büszkén. Szivvel-lélekkel magyar vagyok és az is maradok.

HIREK.

— A király Budapestem. Fővárosi tudósítónk írja: A király ma reggel öt órakor kelt s azután hosszabb sétát tett a várkertben. A felség a délelőtt folyamán fogadta *József Agost* főherceget, a ki hosszabb ideig tartózkodónála. A király ma nem ment sehová és holnap, csütörtökön 10 órakor adja az első általános kihallgatást.

— *Kossuth Ferenc* állapota. Budapestről jelentik, hogy a nagy beteg *Kossuth Ferenc* ma délután átszölitették a *Lukácsfürdőbe*. Mindenáron megakarták látogatni *Jókait*, de orvos ezt nem engedték meg. *Kossuth* erre *Ness*

át küldte el, hogy tudakozódjék a költőkirály lapota felől.

— **A nagybereznai mandátum.** Nagybereznai jelentik, hogy ott ma *Lónyay* Sándort szadelpárti programmal egyhangulag képviselő választották.

— **Péter király megkoronázása.** Belgrádon jelentik, hogy a szerb udvar és a kormányzt tervezik, hogy Bisza kolostorban, a régi szerb királyok koronázó helyén Péter királyt megválasztása évfordulóján *ünnepélyesen megkoronázzák*.

— **A delegációk összehívása.** Bécsi értesülés szerint a delegációkat *e hó 14-ére* hívják össze. A király 15-én fogadja a delegátusokat és szokás szerint beszédet ténéz hozzájuk. 1903. december óta, amikor a király a legutóbbi trónbeszédet tartotta, jelentékeny változások történtek a külpolitikában, kétségtelen, hogy a trónbeszéd ezekkel is foglalkozni fog. A delegátusok nagy érdeklődéssel várják a *külgügyminiszter* és a *hadügyminiszter* beszédét. A delegáció ülései előreláthatóan *három hétig* fognak tartani. Azt hiszik, hogy az *új ügyek* költségeinek kérdése nagyobb vitát fog kelteni.

— **A szinügyi bizottság ülése.** A város szinügyi bizottsága holnap, *csütörtökön délelőtt tíz órákor* ülést tart, amelyen a színházberületére beérkezett pályázatokat fogja tárgyalni, s azokra nézve javaslatot tesz.

— **Az aradvárosi adókiadó bizottság** május 6-án d. e. 9 órákor a városi székház tanácstermében 1903-904. években keletkezett és eddig meg nem adózott, fényező, festő, fagyabona, gépkereskedő, gondnok, gyógyszerész, gyümölcs, halkereskedő, hajhász hentes, harisnyakötő, jutalék után, kalapos, kályha készítő, fűrdő tulajdonos, kávé, kávémérés, kerékpárjavító, kátrányozó, kenyérsütő, hszkereskedő, kőműves, képkereskedő, kertész, kézműves kereskedő, kőműves, könyvkereskedő, korcsmáros, kosztadó, mérnök, mosó intézet tulajdonos, mész-, napernyő- és rőföskereskedők III. oszt. kereseti adóját állapítja meg.

— **Kohn érsek utóda, Bécsből** táviratozzák: A hivatalos lap közzéteszi az olmtúli érsekségnek Bauer püspökkel való betöltését és *Huy* Pál grófnak egyidejűleg brünni püspökké történt kinevezését.

— **Előléptetések a csendőrségnél.** A m. kir. csendőrségnél május elsejével a következő, bennünket érdeklő előléptetések történtek: *Zilzhy* Tiber hadnagy az I. kerületi parancsnokságtól (székhely Kolozsvár) a II. kerületbe (Szeged) helyeztetett át, *makó*i szárnyparancsnoknak. Járásörrmesterekké a következő örmesterek nevezettek ki: A II. szegedi csendőrpáncsnokság területén, melyhez az *aradi* szárnyparancsnokság is tartozik.

Noé Mátyás Szeged, Gaali Gyula Baja, Bodonyi Károly Szeged, Soós Ferenc Ó-Pécska, Bene Lajos Ujarad, Hambach Ernő Battonya, Balogh Ferenc Pancsova, Nagy Mihály N-Palánka, Hoffmann Kristóf B. Gyula, Ehrmann Mátyás Fehértemplom, Greminger Antal Makó, Barta József Lippa, Packas Antal Zenta, Kiefer Péter Zombor, Bohn János Szeged, Papp Sándor Szentes, Kovács Bona József Temesvár, Hegedűs János Világos, Lovas Balint Ó-Becse, Kéry Sándor Mária-Radna, Oláh Mihály N. Kikinda, Kupez G. Márton Kisjenő, Zumár Vazul Dorosma, Platzky Pál Szabadka, Schmidt Henrik Orosháza, Ruzs Lipót Bécs Almás, Schlattner Frigyes Bánlak, Fazekas Ferenc Kula, Paifty Gergely Tittel, Szánthó József Buziás, Jeszó István Csenere, Odrý Dániel Módos, Deszpeh István Mezőkovácsháza, David István Hódás Bogdán József Csongrád, Boros Kálmán N. Halmágy, Pap Lehel Törökbecse, Bakos András Hm. Váshely, Biró József Apatin, Gál Lajos Csakova, Scherer Ede Zombolya, Mézáros Pál Borosjenő, Gagyá Gergely Arad.

A VII. brassói csendőrpáncsnokság területén, melyhez a szomszédos Hunyad és Krasznószörénymegyék is tartoznak:

Grósz Frigyes Predeal, Barabás Ignác Orsova, Pakay István Uj-Moldova, Szamosy Lajos Seps-Sz.

György, Németh József Nagy-Ajta, Szotyory Lajos Hosszufalu, Bacsonyi György Vajda Hunyad, Jakots Sámuel Fogaras, Kisédi Sándor Verestoronny, Bordás Lázár Kézdivásárhely, Wilhelm István Brassó, Teutschländer Hugó Nagy Szeben, Illyés János Déva, Lőrinczy Ferenc Szászsebes, Boné András Kovaszna, Hohol József Herkulesfürdő, Tóth Vincze Szakul, Bitay Tamás Szászváros, Magyarai András Sósmező, Bagoly András Törösvár, Táborosi Sándor Oravicabánya, Pap Miklós Birkis, Kovács Balint Petrozsény, Kiss Károly Marosillye, Kozma Dénes Brassó, Breteán Ferenc Facset, Marosi Fülöp Szerdahely, Tamás Elek Magyarbodzavám, Diósy Vazul Német-Bogsan, Gerold Károly Resicabánya, Szerényi János Karánsebes, Gotthárd János Sárkány, Bereczky Sándor Zám, Orbán József Borovics, Deutsch Henrik Puj, Somogyi Anta Teregova, Biró Dénes Lugos, Kelemen József Algyógyalfalu, Márian Miklós Brad, Gyórfy András Hátszeg, Bokor Jakab Körösbánya, Soós György Szelistye, Klein Gyula Alsó Arvás, Schieder János Ujegyház.

— **A lippai bukás.** A lippai *Jellinek és Róth* cég hitelezői ma délután *Arsdon, Kell* Lipót dr. irodájában tanácskozást tartottak, amelyen részt vett a hitelezőkön kívül *Fáy* Ignác dr. temesvári ügyvéd, a cég jogi képviselője. Az értekezleten megjelent hitelezők, akik mintegy 260,000 korona követelést képviseltek, hozzájárultak ahhoz, hogy a csőd elkerülésével a cég felszámolása mondassék ki, s ehhez több más hitelező levélben jelentette be osatlakozását, ezután a *Billedi Takarékpénztár* képviselője követelte, hogy a felszámoló bizottság neki legalább *hatvan százalékot* biztosítson. A felszámoló bizottság ezt nem tehetette, mert akkor esetleg más hitelezők is hasonló garanciákat követelnének, a mi, miután a felszámolás eredménye bizonytalan, nem adható meg. E miatt a döntést függőben tartották s rövid idő múlva új értekezletre fognak összegyűlni. Remélhető, hogy végső eredményében nem fog csőd nyitására kerülni a sor.

— **A nagyváradai panama.** *Rimler* Károly nagyváradai polgárnester felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy a városi pénztárnak visszamenőleg történő megvizsgálására szakértőt rendeljen ki a kiküldött háromtagu bizottság szakszerű támogatójául. *Rimler* Károly polgármester a feliratban feltárja a belügyminiszter előtt az ügy összes előzményeit. Bejelenti a közigazgatási bizottság eddigi határozatait, melyek szerint *Hegedűs* Géza főpénztáros és *Darvassy* Sándor főellenőr állásukból lementettek, a széleskörű vizsgálat megejtése céljából pedig 3 tagu bizottság küldetett ki. Ennek a vizsgálóbizottságnak miniszteri szakértőre van szüksége, mert azt akarja, hogy minden tekintetben kifogastalan, alapos és szakszerű vizsgálatot véessen keresztül, egyrészt, hogy a város lakosságának minden felhangzó kívánsága teljesedésbe menjen s másrészt pedig, hogy minden kétséget kizárható módon konstataható legyen a pénztár állapota és megállapítható legyen a vizsgálat tárgyát képező az a kérdés is, kiket és milyen irányban terhel még felelősség a felfedezett szabálytalanság és sikasztásért. A felterjesztés sürgős jelzéssel fel is ment a belügyminiszterhez, ki egyébként már tud a panamáról. Így nagyon valószínű, hogy a szakértő 2-3 nap alatt Nagyváradon lesz s még e héten kezdetét veheti teljes szigorúságával a beható vizsgálat.

— **Egy nyomorék fiúcska segítése.** A kis *Dirnbeck* János javára dr. *Robitzek* Agostonné urnától 2 koronát vettünk. Az adományt eddigi gyűjtésünkhöz csatoltuk.

— **A háztulajdonosok és a fák.** A város utcáin ültetett fák öntözésére kéri fel a város parkbizottsága azon háztulajdonosokat, akiknek házaik előtt a város fákát ültetett, mert a tartós szárazságban a város közegét nem képesek az összes fákát kellőleg öntözni, s félt, hogy azok kiszáradnak.

— **A feleségére lőtt.** Budapestről írják: *Barta* Károly 53 éves budapesti hordár már hosszabb idő óta vízzálykodásban élt a feleségével, *Móricz* Máriával. Tegnap este összevesztek Berzsenyi-utca 2. szám alatti lakáson és a dűhbe jött férj revolvért rántott, a

mellyel az *asszonyra* lőtt. A golyó az asszony hajtűjében megakadt és így nem történt semmi baja. *Barta* újból löni akart, *Koch* Ferenc asztalos segéd azonban, aki a lakásban tartózkodott, a merénylőre vetette magát és kicsavarta a kezéből a fegyvert. A merénylő hordárt a rendőrség letartóztatta.

— **Az apja sirjánál.** Izgalmas eset történt tegnapelőtt délután *Kápolnás* községben *Urbán* István odaváló lakos temetése alkalmával. Az elhalt *Urbán* egy fél évvel ezelőtt szerelmi viszonyt kezdett egy *Pallai* Ágnes nevű odaváló özvegy asszonnyal. *Urbán*t, akinek felesége és felnőtt fia voltak, annyira behálózta *Pallai* Ágnes, hogy három-négy hónappal ezelőtt elhagyta a családját és oda költözött a szeretőjéhez, akivel vadházasságra lépett. A boldogság azonban nem tartott sokáig. Pár héttel ezelőtt *Urbán* megbetegedett. Mikor aztán látta, hogy baja mind súlyosabbra fordul, eszébe jutott neki elhagyott családját. Meg is üzent ezt az elhagyott feleségének, aki aztán hazavitte a nagybeteg embert, aki pár nappal ezelőtt ott halt meg gyermekei között. *Pallai* Ágnes, amikor megtudta, hogy *Urbán* meghalt, elment, hogy megnézze a halottat, de a család nem engedte be a házába. Tegnapelőtt volt a temetés. A nagyszamu gyászoló közönség sorában megjelent a csábító asszony is, aki, mikor a halottat már leeresztették a sírba, egy marék hantot akart dobni a koporsóra. Ekkor látta meg az asszonyt az elhalt tizenkilenc éves legényfia, a kit az asszony látása annyira felingerelt, hogy felkapott egy vaskapát — amit a sírásnál használtak — s azzal oly erővel ütötte fejbe *Pallai* Ágnest néhányszor, hogy az rögtön összeesett és ott a helyszínén meghalt. A temetésen jelen volt közönséget a leült asszony vonaglása annyira megrémítette, hogy elfutott a helyszínről, otthagya a gyilkost az áldozattal együtt. A fiatal *Urbán* a gyilkosság után maga jelentkezett a járásbírósnál, ahol letartóztatták.

— **Sztrájk egy butorgyárban.** *Békés-Osabáról* jelentik, hogy a békés csabai butorgyár munkásai, mintegy 150-en tegnap *általános sztrájkba* léptek, mert a butorgyár igazgatósága négy művezetőt a gyárból elbocsátott. Hosszas tárgyalás után a gyár vezetőse a munkásokkal egyezsége lépett akként, hogy a négy művezetőt visszafogadja. Erre a munkások kijelentették, hogy holnap újra munkába lépnek.

— **Magyar név.** *Israel* Jakab Aron, közéletben Jenő tauci lakos, valamint kiskoru leánya *Margit* családi nevének „*Irányi*”-ra és kiskoru *Eisler* János kiseratosi illetőségű, ugyanottani lakos családi nevének „*Kovács*”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Tűz a színpadon.** Az orosz *Tagarong* város színházában néhány nap előtt valami látványos darabot mutattak be, melynek fődekkessége az volt, hogy adott jelre az egész színpad egy lángban áll. A kellő hatás kedvéért vékony selyempapírral vonták be a díszleteket és ilyen anyagból készítették a dekoráció függönyeit; ezt a vékony papírt aztán több helyen meggyújtották s a lángok pillanatok alatt hatalmas lobogással felcsaptak. Amikor a közönség ezeket a lángokat látta, rémülten szökött fel a helyéről mindenki és a kijáratok felé tödült, ahol összetorlódtott és megrekedt a tolongó menekvők tömege és a jó társaságbeli urak és hölgyek alapos verekedést rendeztek egymásközt. Szerencsére a zenekar megszökött és ekkor belátta a közönség is, hogy nincsen veszedelem. Hanem azért egynéhány agyontiprás mégis volt.

— **Harc az aranyokért.** Vakmerő eset történt tegnapelőtt a *Nagybánya* közelében levő kalazanti szent József nevű aranybányában. A regénybe illő eset nagy izgatottságot keltett ugy *Nagybánya*, valamint a környékbeli lakosság között. Az aranybányába, mely egyike a legdusabb aranytartalmu bányáknak, a minap rablók hatoltak be, hogy onnan nyers aranyat raboljanak. A tárna nyitásánál ugyanis felhúzó gépen ereszkednek le a munkások a mélység-

be és csakis ezen az egy nyíláson lehet lejutni a bányába, a hol éjnek idején ör szokott állni. Ez alkalommal is ott volt az éjjeli ör, de úgy látszik elaludt s ezt az alkalmat használták fel a rablók a bányába való leereszkedésre. A csákánycattogások, a melyek az aranyérc fejése közben keletkeztek, felhallatszottak a bányából s erre a zajra felébredt az éjjeli ör is, a ki a gyanus zajról azonnal jelentést tett Süssner Ferenc bányatanácsosnak. Az éjjeli ör jelentése után csakhamar talpon volt az egész bányahivatal személyzete, aztán lámpákkal és revolverekkel felfegyverkezve leereszkedtek a bányára fenekére, a hol meggyőződtek, hogy csakugyan rablók vannak a bányában. Kutatás közben észrevették a rablókat, a kikre néhány lövést tettek, de a rablók is fel voltak fegyverkezve és viszonyozták a lövést, minek következtében a bányaszemélyzet jónak látta eltávozni a bányából. A rablók ettől vérszemet kapva, üldözőbe vették a bányaszemélyzetet, a kik még akkor is lövöldöztek, a mikor azoknak a felvonó kosárban sikerült a felszínre jutni. Eközben megérkezett a csendőrség is, most tehát újult erővel kezdték meg a rablók üldözését, a kik egyideig erősen lövöldöztek, de egyszerre csak elnémultak s azonnal nem lehetett őket feltalálni. A rablók ráakadtak egy rég elhagyott és belülről eltorlaszolt nyílásra. Ezt a nyílást kibontották és azon elmenekültek az üldözők elől. Állítólag mintegy 8—4000 korona értékű nyers aranyat vittek magukkal. A vizsgálat adatai szerint a rablók valószínűleg elbocsátott bányamunkások voltak, ezeket most nyomozza a csendőrség.

— **Három öngyilkosság.** Fővárosi tudósítónk írja: Ma délelőtt 9 órakor a budapesti Nyár-utcai Hungária-fürdőben egy középkorú, uriasan öltözött férfi föbe lőtte magát és meghalt. Az asztalon hagyott egy papírlapot, a melyre azt írta, hogy a neve *Neustad Sándor* kereskedő, és üzlete a Kerepesi-ut 8. szám alatt van. Öngyilkosságának az okát nem tudják. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — *Spitzstein* Gyula, budapesti születésű 17 éves órási segéd, az éjszaka a Dessewffy-utca 43. számú ház II. emeletéről leugrott. Veszedelmesen összezúzta magát. A Rókus-kórházban ápolják. — *Horváth* György 64 éves bérkocsis segéd a Petőfi téren a Dunába ugrott. Még élve kimentették és a Rókusba szállították. Állítólag a nyomor kergette az öngyilkosságra.

— **A hálás beteg.** A doktorok nem mindig dicsekedhetnek a betegek hálójával; azért megjegyezzük fel ezt az érdekes esetet, amely most történt Angliában. Egy *Mary Lickly* nevű van kisasszony a minap meghalt; a rokonai számára mintegy félmillió koronát hagyott hátra, az orvosának pedig egy tekintélyes terjedelmű ládát. Végre elhatározta, hogy ezen a ládát halála után nyomban az orvos lakására szállítsák és ő maga bontsa azt fel. — Az orvos nagyon kellemesen és kíváncsian fogadta az ajándékot; tudta, hogy beteg, akit húsz év óta kezel, mindig kedvelte őt s a hálája mindenestre értékes lesz. Felnyitotta a ládát és ekkor meglepetve hőkölt vissza. A láda tele volt rakva — medicinás üvegekkel. Az üvegekre gondosan rá volt kötözve a megfelelő recept. Az összes gyógyszerek, amelyeket az orvos húsz év óta rendelt a betegének, ebben a ládában voltak összegyűjtve; hanem egyetlen egy sem volt az üvegecskék közül felbontva.

— **Agyonvert ügynök.** Megcsalt munkások boszujának esett áldozatul egy *Böhm* Lajos nevű ügynök a vasmegeyi Szentmihály községben. Ennek a községnek a lakosait, akik földmunkások, a múlt évben két lelketlen ügynök kicsalta Galiciába vasuti munkára. A vállalkozók azonban annyira kihasználák őket, hogy úgy kellett nekik megszökődni a munkából s nagy nehezen toloncuton kerültek haza Szentmihályra. *Herzsics* Manónak hívták azt a galiciai vállalkozót, aki most Ungocamegyében is vállalt valami munkát, melynek elkészítéséhez munkásokra lett volna s ükésége. A vállalkozót azonban már ismerik a munkások mindenfelé s ezért csak ügynökei által szerződött a munkásokat egy megbízottja neve alatt. Így akart elfárni *Herzsics* Manó most is, kinek egy *Böhm*

Lajos nevű ügynöke jelent me Szentmihályon honnan 40 munkást akart szerződtetni 4 koronára 40 fillér átlagos napibér mellett. A munkásoknak tetszett az ajánlat és léprementek. Megkötötték a szerződést *Böhm* Lajos ügynökkel, de a szerződésben *Herzsics* nevére emlíetés sem történt. Eközben a már egy ízben bebecsült munkások távirati értesítést kértek Bereznáról, hogy ki ott a vállalkozó, aki munkásokat szerződött. A válasz még akkor megérkezett, amikor a szerződés aláírása folyamatban volt. Mikor a munkások megtudták, hogy az ügynök hová akar a őket csalni, széjjeltették a szerződést, az ügynököt pedig kivonaszolták a köz-égházáról és az utcán agyonverték. A felbőszült munká-nép addig verte fejbe a szerencsétlen ügynököt, míg a sok ütéstől elkabulva elesett. Ekkor aztán rárohantak s a legkegyetlenebb módon végezték ki. Mire a hatóság emberei megérkeztek a helyszínére, az áldozat feje annyira szét volt roncsolva, hogy alig lehetett felismerni. A csendőrség távirati jelentésére a királyi ügyész és a vizsgálóbíró a helyszínére utaztak.

— **Bérmajándékok** legszább, legizlésesebb és legolcsóbb áron kapnák óriási nagy választékban *Weinberger* Ferenc jóhirű szolid ékszerészünknél Andrássy-tér, Központi szálló épület.

— **Pöstyéni kura otthon.** Pöstyén fürdő igazgatósága olyan üdvös intézkedést léptetett életbe, mely hivatva van a sok csuzzellenes reklámszert csakhamar kiszorítani. Iszapját eredeti állapotban forgalomba hozza és pedig oly módon, hogy minden iszapküdeményhez 10 üveg eredeti forrásvíz járul, amelynek segítségével egy 5 kgos láda iszappal teljes házi kura végezhető. Ezen házi kura bárki saját otthonában kényelmesen alkalmazhatja. Hogy mennyivel nagyobb eredménye van egy ily reális gyógykezelésnek a csodaszerek felett, azt már minden orvos tudja; a nagyközönség, sajnos, csak kárán tudja meg. Az iszapnak Aradon is van raktára: *G. Földes* Kelemen gyógyszerárban, Deák Ferenc-utca 11—12, hol egyúttal a használatra nézve kimerítő utasítás nyújtatik.

— **A vasutasok sztrájkja** miatt, mint ismeretes, nemcsak a közlekedési, hanem a kereskedelmi forgalom is nagyon szenvedett. Hogy ezen megakadt kereskedelmi forgalmat újra fellendítsük, elhatároztuk az összes raktáron levő arany-, ezüst-, ékszer- és chinaezüst tárgyakat meglepő olcsó árak mellett eladásra bocsátani. Nász-, bérmaj- és mindennemű alkalmi ajándékokban rendkívül nagy választék és igen olcsó árak mellett. *Farkas* Streicher Különbejárát az ékszerüzletbe Tököltyér 1. Bejárát a zálogházba *Lázár* Vilmos u.

— **Parketta** tükörfényes lesz *Vojtek* és *Weisz*-féle parkett-viasz használatától, 1 doboz 1 korona. 44

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megsemmisített ítélet. *Lengyel* Gizella, a budapesti „Előkelő Világ” című lap kiadója Dunavecsén járt mint egy két évvel ezelőtt, hogy lapja számára előfizetőket gyűjtson. Többek között ott járt *Herczegh* Imre ügyvédnél, aki egyúttal ügyészi megbízott is, akit sikerült 8 koronával lapja számára előfizetőül megnyerni. *Herczegh* később megbánta az előfizetést s visszakövetelte pénzt. *Lengyel* Gizella ezért erős hangon támadta meg lapjában *Herczeghet*, aki sajtó útján elkövetett becsületsértés miatt emelt panaszt az éppenséggel nem előkelő megbántásért. A törvényszék 40 korona pénzbüntetésre ítélte *Lengyel* Gizellát, mely büntetést a tábla is helyben hagyta. A kir. kuria mindezekelőtt konstatálni kívánta, hogy *Herczegh* Imre tényleg kinevezett ügyészi megbízott-e? A kalocsai ügyészség ezt igazolta, minél fogva a kuria megsemmisítette mindkét alsófoku ítéletet s az egész ügyész elbírálását az esküdtbírószág elé utalta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **A simándi országos vásárt**, a mely mára- és szerdán tartással van összekötve, e hó 7 én és 8 án tartják meg.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi hitelező egyesület újabbán a következő fizetésektelenségeket jelenti: *Georg* Czimeg betéti társaság gépgyár, vas és fémöntőde *Leoben*, *Seidenfeld* *Matild* kereskedő *Budapest*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, május 4.

Delitőzsde. Buzakinál mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 14.000 métermázsza került lombra, néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonafélék közül rozs néhány fillérrel drágább. Időjárás borús. **Estitőzsde.** Berlin $\frac{1}{2}$ magasabb, Páris 25 olcsóbb.

Zárulat 12 órakor:

Buza májusra	7.85—7.86
Buza októberre	7.98—7.99
Rozs októberre	6.60—6.61
Zab májusra	5.18—5.20
Zab októberre	5.52—5.53
Tengeri májusra	5.04—5.05
Tengeri júliusra	5.18—5.19
Repce augusztusra	10.85—10.95

Zárulat 5 órakor:

Buza májusra	7.83—7.84
Buza októberre	7.95—7.96
Rozs októberre	6.58—6.59
Zab májusra	5.18—5.20
Zab októberre	5.55—5.56
Tengeri májusra	5.02—5.03
Tengeri júliusra	5.17—5.18
Repce augusztusra	10.85—10.95

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	641.25
Magyar hitelrészvény	757.—
Leszámitolóbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	492.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	642.25
Közuti vasut	579.—
Városi villamos vasut részvény	332.50

Szeszüzlet.

— Május 4. —

Mai jegyzéskint: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12:80—13— korona mmázsánként.

Motormenetek

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10 | Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.01 | Kétegyháza felől este 6.03

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.14 | Mezőhegyes felől reg. 5.48
Battonya felé d. u. 12.30 | Battonya felől d. e. 11.09
Mezőhegyes felé este 5.32 | Battonya felől d. u. 3.40

Arad—Borosjenő között.

Borosjenő felé d. e. 8.23 | Borosjenő felől d. u. 1.58
Borosjenő felé d. u. 2.40 | Borosjenő felől este 9.14

IDEGENEK ARADON.

— Május 4. —

Fehér Kereszt szálloda. Fröhlich Hugó utazó Budapest. — Arél Gyula magánzó Temesvár. — Diamant Herman utazó Bécs. — Mocsári Mór utazó Bécs. — Zinner Bernát utazó Bécs. — Merel Ferenc utazó Budapest. — Weiner Gyula utazó Budapest. — Lisauer Gyula utazó Budapest. — Schwarz Fülöp utazó Budapest. — Berkovits József utazó Bécs. — Schwarz Rikárd utazó Bécs. — Kovács Aladár utazó Budapest. — Stern Zeigmond utazó Bécs. — Schuster Lajos utazó Remsche d. — Gruber Dezső utazó Budapest. — Pollák Ignác utazó Budapest. — Braun Ignác utazó Bécs. — Reich Frigyes utazó Bécs. — Krawhor Adolf utazó Bécs. — Schamburg Ede utazó Bécs. — Weisz Mihály utazó Bécs. — Fröhnel János utazó. — Guttman Henrik utazó Budapest. — Weisz Dezső utazó Budapest. — Landauer Henrik utazó Budapest.

Központi szálloda. Theodor Péter utazó Bécs. — Kovács Viktor utazó Budapest. — Szokó Sándor gyógyszerész és neje Berzova. — Weisz Adolf utazó Budapest. — Openheim József utazó Temesvár. — Fay Ignác dr. ügyvéd Temesvár. — Geissler Károly utazó Ujvidek. — Milla Mici énekesnő Bécs. — Vadas Béla mérnök Budapest. — Maniu C. A. utazó Bécs. — Virtschauer Ferenc utazó Bécs. — Schwarz Arnold kereskedő Billéd. — Balogh Márton utazó Budapest.

Vas szálloda. Ferschner S. utazó Bécs. — Klein Mór utazó Bécs. — Grosz Lajos utazó Budapest. — Körbl József kereskedő Budapest. — Kanitz A. kereskedő Budapest. — Weisz A. D. utazó Budapest. — Steiner József utazó Budapest. — Steinfeld Károly utazó Budapest. — Sommer Mór utazó Bécs. — Grünvald Armin kereskedő Prossnitz. — Kohn Jakab utazó Budapest. — Epstein Jakab utazó Budapest. — Steinberg S. utazó Budapest. — Fischer I. utazó Budapest.

A volt RÉVÉSZ-féle végeladás

összes könyv- és papírárúit

főüzletünkbe

Templom- és Kazinczy-utcák

sarkára

vittük át.

Az összes árak, ugymint:

Regények.

Ifjusági iratok.

Jogi könyvek.

Irodai és levélpapírok

Imakönyvek.

Üzleti könyvek.

Zenták. Irónok, stb.

az

eddiggi olcsó árakon

lesznek árusítva.

Kiváló tisztelettel:

INGUSZ I. és FIA

ARAD.

CSARNOK.

Háztűznézés.

— Elbeszélés. —

Írta: Szántó Kálmán.

[6]

(Vége.)

Azért mégse tudott elaludni s most már igazán nem. Nagy közökben egy lábas óra jelezte mély zöngéssel a lassau muló időt, lassan kezdett hajnalodni, még lassabban nappalodni, még későbbben jelentkezett, aki magától nem mert beszélni, a komorna. Az öltözködésnek ketten is segédkeztek neki s az jó volt mostan, mert ugyan a lábán se tudott volna megállani. Hervadtak látta az arcát, mikor a tükörbe pillantott, de a lelkét még hervadtabbnak érezte. Az átvirrasztott éjszaka után biztosabbnak és nyugodtabbnak érezte magát. Ágota mellett, akinek arca ismét époly rideg és szigorú volt, a ruhája éppen olyan fekete, mint tegnap; s a grófné mellett, akinek jóságos mosolya mögött most már ő is meglátta a kétségbeesett szomorúságot. Biztosabbnak érezte magát, a fekete ház szomorú levegője már az ő lelkét is kikezdte.

Még kevesebbet szólt, mint tegnap s folyton azon tűnődött, hogy éjszakára ismét a fekete ágyba kell belefeküdni. Végre is délfelé összeszedte minden bátorságát s mint a nyöszörgő gyerek, csukló hangon fordult a grófnéhoz:

— Kegyelmes grófné, én haza akarok menni.

A grófné nagy pillantást vetett reá, maga Ágota is részögezte tekintetét.

— Már is? Mi jut eszébe, gyermekem?

Márta fölfojta mind a két pillantást s csak megerősítette elhatározásában.

— Igen, az édes anyámhoz akarok menni.

— Attól nem foghatom vissza, belátom, — felelte hidegen a grófné.

Az à la Daumont fogat ismét előállott, kocsis, inasok helyet foglaltak rajta, a főkomorna beült Márta mellé, hogy vasuton egész Tarcsáig elkísérje. A főkomorna igen szigorú hölgy volt s Márta a vasuton se mert egyet se szólni. Őibe hullott kezekkel nézett merően maga elé s nem tudott egyébre gondolni: csak hogy estére nem kell a fekete ágyban meghálni.

S mikor az alacsony kis ház elé érkezett s az édesanyját a kisajtóban meglátta, nyakába borult az öregasszonynak s nem akart róla leszakadni.

— Hát már haza kerültél, te rossz lány, hazaküldtek, ugy-e, nem kellettél, ugy-e?

— Nem is megyek én el innen többet, édes anyám!

— Nem ám, míg ki nem adok rajtad.

— Soha, soha édes anyám!

A kis hadnagy csak a kaszárnyában halotta a hirt, sietett is lélekszakadvást. A Márta jókedve, amelyivel már-már alig bírt, kissé megszokadt a látára. Valami változást látott a kis hadnagyon, melyet addig nem vett észre, a családi szomorúságnak valami rejtett kisugárzását a szelid tekintetéből, melyről eddig nem tudott. Ismét felmerült előtte a nagy fekete ház, benne a fekete ágygyal s az ő lelke is teli lett fekete szomorúsággal.

— Ne haragudjék, Lacika — mondta nagyon szomorúan — de nem leszek a felesége.

— Az édes anyám megbántotta! — riadt fel a kis hadnagy.

— Oh, bizony nem, a grófné a legjóságosabb lélek a világon s Ágota grófnő is, az is. De azért ne haragudjék, mégse leszek a felesége.

— Akkor én meghalok, főbe lövöm magam, Márta — mondta a kis hadnagy, az ismert módszerhez folyamodva.

— Nem, ne tegye azt, Lacika, az nagyon szomorú lenne, magának is, nekem is, meg mindenkinek. Ne tegye azt, én miattam ne tegye!

Hát volt dolga azon éjjel a cigánynak! S egy héten belül minden éjszaka, amikor mégis csak Jaroslávba került a kis hadnagy. Szerencse, hogy ott ép egy vándor színészársulat tartotta előadásait.

Dulló Márta pedig még azon télen férjhez ment. Ivándi János vette el, a parasztrófi fia, aki fél kézzel emeli a három vékás zsákot. Denique, sorsát senki sem kerülheti el: mégis csak grófné lett belőle, ha parasztrófné is.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 4. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 120—122 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 121—122 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 121—122 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 119—120 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban 118—119 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 115—117 fillérig.

Szertelészám: Május 1. napján volt készlet 29,498 darab, május 2. napján főlhajtatott 536 darab, május 2. napján elszállított 618 darab, május 3. napján maradt készlet 29,414 darab.

A készlet sertésüzlet irányzata: Lanyha.

NAPIREND.

Május 5. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Plus pápa. — Protestáns naptár: Pius pápa. — Görög-keleti naptár (április 22.): Sicz. Teodór. — A nap két 4 óra 22 perckor, nyugszik 6 óra 59 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklyemuzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvösebb, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Május 5. Az országos magyar kereskedelmi egyesülés aradi kerületi szervező-bizottságának ülése este 6 órakor (Felső kereskedelmi iskola.) — Jegyzőválasztás Világoson. — Az aradi atletikai klub választmányi ülése este 6 órakor.

NYILTTÉR.*

Guber János

Leghatásosabb

arzén

és

vasas-víz

vérszegénység, női betegség, ideg-, bőrbetegségek stb. ellen. Kapható minden ásványvíz kereskedésben gyógyszerárban és drogueriában. 3495

Ajánlunk háztartási, mindennemű ipari célokra, ugyszintén

vasaláshoz

elsőrendű, száraz, darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Felhívjuk igen t. vevőink

figyelmét

azon körülményre, hogy takaréktűzhelyben főzésnél szénrel való tüzelés gyors, takarékos és igen olcsó.

100 kiló 3 korona 40 fillér.

Kályhák fűtésére ajánlunk elsőrendű, darabos, magas hőfoku salon

fűtő kőszent

100 kiló 3 korona 40 fillér

darabos elsőrendű légszesz pirszenet

(Coaks.)

Ugy az aradi gázmű mint porosz minőségűt is tartunk raktáron. — Legjobb kétszer mosott, valódi porosz

kovács-szenet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Megrendelések pontos hazaszállítására fél nap időt kérünk s azt díjmentesen saját kocsinkkal eszközöljük.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

12—1904. kpv.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közbirre teszi, hogy az aradvárosi választókerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó évben kiigazított és az 1904. évben érvényesül birandó ideiglenes névjegyzéke az ujonnan felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt az 1889. évi XV. t.-cz. 146. és 151. §§-ai értelmében 1904. évi május hó 5-ik napjától kezdve május hó 25-ik napjáig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Ezen névjegyzékek ellen az 1874. évi XXIII. t.-cz. 44. §-a (147. §.) értelmében felszólalni és ezen felszólalás ellen észrevételeket tenni lehet.

Az ideiglenes névjegyzékek kiigazítása iránti felszólalások folyó év május hó 5-ik napjától folyó év május hó 15-ig bezárólag az azokra tett észrevételek pedig folyó év május hó 16-ik napjától folyó év május hó 25-ik napjáig bezárólag Arad sz. kir. város polgármesterénél adandók be.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1904. évi május hó 2-ik napján tartott üléséből.

Institoris Kálmán s. k.,
polgármester.

Ékszertárgyak

a közlegő **bérmáláshoz** a legnagyobb választékban kapható csakis

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész-nél

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Ugyanott mindenféle más tárgyak megvétetnek vagy átcsereletnek.

Veszek 1078

zálogczédulákat.

Telefon 438.

8987—1904.

Hirdetmény.

Közbirre tesszük, hogy a gyámpénztárnak 1903. évi számadását képező felülvizsgált és könyvelt gyámpénztári napló mellékleteivel a cselekvő és szenvedő főkönyvi kivonatokat, a mérleget és mellékleteit u. m. a gyámpénztári és gyámi letét hitelesített napló zárólatai gyámi letét főkönyvi kivonata a tartalék alapvagyion állásáról szóló kimutatás, a tartalékalap elszámolatlan előlegére vonatkozó kivonatait, a tartalékalap számadásait és mellékleteit, a bírság alap számadása és mellékleteit folyó év május hó 5-től 19-ikéig bezárólag a városház elsőemeleti tanácstermében közszemlére kitéttük s hogy ezen határidőben s a hivatalos órákon belül a közszemlére kitétt okmányok bárki által megtekinthetők.

Arad, 1904. évi április hó 30-án.

A városi tanács.

Kajhullás, hajmoly és fejkorpa ellen legbiztosabb szer
a Kossuth-féle

„Tinctura Capillorum“

több ismert ne-ü orvos által kipróbálva és ajánlva

Egy eredeti üveg ára 2 kor. — Egy próba üveg ára 1 kor.

Kapható a készítőnél:

UDVARDI KOSSUTH PAL

gyógyszertárában Arad, Boros Béni-tér 15. 1049

Kapható: Földes Kelemen, Vojtek Kálmán és Kreisz Géza urak gyógyszertárában.

Telefon 331.

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertára

a Szent Háromsághoz, Aradon, Szabadság-tér.

Mindennemű kül- és belföldi különlegességek, szépitőszerek, arczvizek, hölgyporok, pipere és gyógyszappanok, kötszerek, illatszerek, irrigátorok felszerelve, cognac, rum, tea, törköly, malaga, ménesi, aszabor, cacao por, gyermektáplisztek, fogporok, szájjvizek, hajszeszek, szobailatok, valódi kölni víz, nagy választékban kaphatók. — Ártalmatlan, csodás hatású bőr-finomító készítmények.

Serail-arczkenőcs, éjjeli használatra. Egy tégely 1 kor. 40 fillér, kis tégely 70 fillér.

Serail-Créme, nappali használatra. Egy tégely 1 korona.

Serail-szappan. Kitűnő pipere szappan, 1 drb. ára 60 fillér.

Serail-szájjviz. Kellemes aromás szájjviz. 1 üveg 1 kor. 50 fillér.

Serail-hölgypor. Kiváló minőségű finom pipere por 3 színben. Egy doboz 1 korona.

Gyermekeknek váltóláz, hideglelés, szamárköhögés ellen a legjobb hatású szer a valódi több- **Rozsnyay-féle chinin cukorka.** Valódi csak ak-szörösen kitűntetett. Kor, ha minden egyes darab csomagoló papirosa Rozsnyay Mátvás névaláirással van el-látva. Egy 10 drbot tartalmazó doboz 1 kor. 152

MINDEN HÖLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összoállítású és most már az egész művelt világban el-terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szep-lőt májfoltot, bőrrakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazs-hoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1075

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 30 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Fe-rencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Barzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apáczán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csérmón: Berkes Ármán, Elekén: Uj. Pekker István, Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kís-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kurbucson: Hackenberger László, Madgyesgyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halma-gyon: Hanzeros Ádám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kocszin János, Pankotán: Posevitz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Si-mándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlákön: Hauszler Sándor, Taucson: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszertárakban.

BUTOR

— csak jó minőségű —

legjutányosabb árban
kapható

Varga József

asztalos mesternél 1136

Arad, Kápolna-u. 6/a.

Braun János

ezredszabó a 12-ös cs. és kir. hu-
szár ezredben

Arad, Salacz-utcza

Solymos-ház 1293

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

egyenruhákban

és egyenruházati cikkekben
a legjutányosabb árakban.

Egy ügyes segéd,

a ki a

rőfösben is jártas

azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok 1307

Weisz Mór-hoz,

Székudvarra küldendők.

Eladó üzlet.

Nagy magyar községben egy 18
év óta fennálló igen jó forgalmu

üzlet

korlátlan italmérés, tőzsde, mé-
szárszék, bolt, korcsma, három
szobás lakás, gabonás, pincze,
nagy istálló, kocsiszin, 600
□-öl kert, annak fele igen szép
termő szőlővel és gyümölcs-
fákkal beültetve. 1276

Bővebb felvilágosítást ad a
tulajdonos: **Reich Ignác,**
Feketegyarmaton.

Akinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
razdatisztrre,
kulcsárra,
vinczellerre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
penzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége**Aki**

eladni kíván

outort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.:
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,**Aki**mindezeket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az**„ARADI KOZLONY“**
kis hirdetési
rovátát használja.**Ügyes varrónók**felvétetnek Weitzer János-utca 10.
2. ajtó.**Lakás kiadó.**A nagyköruton, a Baross-parki ki-
oszlakkal szemben épülő új házban
több modern berendezésű lakás
folyó évi november hó 1-től kiadó,
bővebbet Frick József építészeti iro-
dájában Heim Domokos-u. 3. 1274**Erkélyes lakás**három utcái, egy udvari, fürdő-
szoba és hozzátartozó mellékhe-
lyiségekből álló, Szabadság-tér 2.
szám első emeletén, november hó
1-től kiadó. 1294**Jóforgalmu helyen**egy szatócsüzlet, italmérési joggal,
mely már 12 éve fennáll, az üzlet
berendezésével együtt jutányos áron
eladó. Ugyanott egy magános ház,
mely 2 szoba, konyha, kamra, pin-
cze és minden hozzátartozóból áll,
1600 korona készpénz mellett szin-
ten eladó. — Cím a kiadóhiva-
talban. 1295**Paulisi gőzmalomba**egy jó erkölcsű fiu tanulónak fel-
vétetik. 1280**Nagymennyiségű Maculatura**eladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.**600 drb. füző,**üzletfelosztás miatt minden elfo-
gadható áron azonnal eladó. Aulich
Lajos utca 9. szám. 1812

Aradi nyomda részvénytársaság könyv nyomdája.

4 szobábólés megfelelő mellékhelyiségekből
álló utcai lakás, Atzél Péter utca
1 sz. alatt (a színházzal szemben)
I. emelet 12. átadó. Bővebbet
ugyanott. 1811**Seiler Bertalan**

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.
a főpostával szemben.Ajánlja dus raktárát mindentéle
paszományos és gombkötő árukban,
u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok,
selyem Ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a
legjutányosabb áruk mellett.**Az egész világból jövő**hálairatok és elismerő levelek fényes bizonyosságot tesznek arról, hogy a
Hajós-féle**ARADI IBOLYA-CRÉME**szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösség és mindennemű
arczisztatlanság ellen feltűnő jó és utólrhetően készítmény.
A bőrbő rögtön felszívódik, hatása bámulatba ejtő. Nappal is
használható!**Egy tégely ára 1 korona.**

Aradi Ibolya-crém szappan 70 fill.

Ibolya-hőlgypor fehér, rózsá és crém színben I doboz I K. 20 f.

Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg I kor.

Kapható a készítő és feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában 118

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Hauer Lajos (Gáj), Kossuth Pál, Ring
Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerész urak és Vojtek és Weisz dro-
guista uraknál.Figyelmeztetés: A bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle ké-
szítményeket tessék kérni és elfogadni.

Országserzte ismert

vizsgalapjainkból100 drb I korona a pénz előre való be-
küldésével bérmentve I k. 30 f., mint ke-
resztkötés tokban küldve, a gyűrődés
ellen védve. 100—750 drbig a bérmentési-
tásra 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.**Ingusz I. és Fia**
kiadóhivatala Arad.**Ház eladó.**A vasút, lóvasút és wag-
gongyár közelében levő

Erzsébet-utca 10 és 11 sz. alatti

háZhárom udvarral és nagy kerttel
jutányos áron eladó.**Dr. Kronstein**

1810 Andrassy-tér 21.

Van szerencsém értesíteni, hogy évek
óta fenálló**könyvkötészetemet**a mai napon Sárosy Vida István urnak el-
adtam.Miódon e helyt a n. é. közönség nagy-
becsű pártfogását megköszönöm, egyben
kérem azt utódomra is átruházni.Teljes tisztelettel
Szalkai Ármin. Van szerencsém a nagyérdemű kö-
zönség tudomására hozni, hogy a helyben
Weitzer János-utca 3. sz. a. levő**könyvkötő üzletet**a mai napon Szalkai Ármin urtól átvettém s azt
továbbra, **Sárosy Vida István**cég alatt vezetni fogom, és az e szakmá-
ba vágó minden munkát elfogadok. A mi-
dön maramat a nagyérdemű közönség
becsű pártfogásába ajánlom, főelőrekvé-
sem oda fog irányulni, hogy nagyrebe-
csült megrendelőim minden igényeit a
legnagyobb mértékben kielégíthessem.1817 Kiváló tisztelettel
Sárosy Vida István.**Üzletem felosztása miatt**

a raktáron levő

árukat

nagyban és kicsinyben

tetemesen leszállított áron
árusitom.

Tisztelettel 1285

Werschitz K.**Ujtás a lakások tisztázásánál!**Tisztelettel értesitem a n. é. közönsé-
get, hogy hosszú kísérletezés után oly
szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy
teljes megbízhatóság és jótállás mellett
a lakások**tökéletes féregmentessé tételét
elvállalom.**Teljesítek mindennemű diszes és egy-
szerűbb**szobák, termek stb. festését**a legegyszerűbbtől a legmagasabb igé-
nyeknek megfelelő legdiszesebb kivitelig
és mindennemű mázóási és fénymázóási
munkálatokat a legalaposabb kivitelben,
a lehető legjutányosabb áruk mellett. A
n. é. közönség b. megbízását kérve ki-
váló tisztelettel**Guttman Sándor,**

szobafestő 691

Weitzer János-utca 19. földszint.

6354—1904 k. a.

Hirdetmény. Arad város mezőgazdasági bi-
zottsága a szarvasmarhák és lo-
vak legelőre bec-ajtási határide-
jéül folyó évi május hó 10 és 11
napját tűzvén ki a belváros, Er-
zsébet külváros és ujtelep város
rész állatállományainak állatorvosi
megvizsgálása és bélyegezésére fo-
lyó évi május hó 11-ik tűzöm ki
azzal, hogy a legelőre menő álla-
tok a jelölt napon a vásártéren
reggeli 6 órától 12 óráig fognak
megvizsgáltatni és bélyegeztetni.A belváros, Erzsébetváros és
ujtelep városrész loállományainak
azon része mely legelőre kihajtva
nem lesz, ugyancsak a vásár té-
ren folyó évi május hó 9 én déle-
lött 6 órától 12 óráig lesz meg-
vizsgálva.A legelőre járó juhok és ser-
tések csapatonként a tartózkodási
helyen lesznek megvizsgálva s így
azok kihajtása nem szükséges.

Arad, 1904. évi május hó 4-én.

Sarlot s. k.,
főkapitány.

Puszafi és Tarsa (Budapest, V., Lipót-körut 17.) festékevel.